

Investice do umění



Z ulice do galerie

Pouliční umění dávno není jen výsadou undergroundové tvorby. Vsází na něj i aukční síně.

Klasická malba

Vídeňská expertka na umění 19. století nastínila aktuální investiční trendy.

Zhodnocení i koníček

U poštovních známek není podle Tomáše Mádlů zásadní cena, ale dynamika jejich zhodnocení.



MAGNUS ART
GALERIE J&T BANKY

VNITŘNÍ KRAJINY

6. 9. – 31. 12. 2022

—
Lubomír Typlt
Adam Štech
Josef Bolf
Daniel Pitín
Alexander Tinei

Sokolovská 700/113a, Praha 8
www.galeriemagnusart.cz



Lenka Lindaurová
kritička a kurátorka vizuálního umění

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

mezi všemi katastrofickými zprávami a prognózami máme jednu dobrou: trhu s uměním se daří dobře. Navzdory politické a ekonomické situaci se zdá, že investice do umění je možná ten nejlepší nápad, prostě něco jako sázka na jistotu. Například aukční obrat první půlky tohoto roku u nás překonal o 26 procent hodnotu z roku 2019! Odborníci se domnívají, že tento nárůst byl způsoben kromě jiného také rozšířením digitálních platforem prodeje umění, které se objevily v pandemické době.

Současné umění nás také až do konce roku prezentuje v Bruselu v rámci českého předsednictví v Radě Evropské unie a podle ohlasů velmi uspokojivě. Slovo dostali nejmladší autoři i ti zavedení, ale také designéři. Na jaře příštího roku dvě z výstav uvidí čeští diváci v Národní galerii.

Podzimní kulturní sezona v Česku začala v oblasti výtvarného umění bouřlivě – nové výstavy i výstavní prostory, festivaly, akce, intervence do veřejného prostoru; jako by se ani žádná ekonomická krize neblížila. Nebo právě proto?

V současném uměleckém provozu máme nový úkaz – soukromí sběratelé začali konečně prezentovat své sbírky: Karel Babíček, Michal Richt, Pavel Brož a manželé Havrlantovi, abychom jmenovali jen ty naposled prezentované v Praze. Doufejme, že dalším krokem sběratelů se stanou dlouhodobé zápůjčky uměleckých děl do sbírkotvorných institucí, kterým na akvizice chybí finance.

Začali jsme úmyslně optimisticky. Vždycky totiž může být hůř. Takže nevěste hlavy, čtěte a investujte do umění, dokud je čas!

Partner magazínu

J&T BANKA

MAGAZÍN INVESTICE DO UMĚNÍ – PŘÍLOHA HOSPODÁŘSKÝCH NOVIN, 12. 10. 2022 a týdeníku Ekonom č. 42 • Ředitel speciálních projektů Aleš Mohout • Art director Jan Vyhnánek • Vedoucí speciálního obsahu Jan Záluský (jan.zalusky@economia.cz) • Editorka Alena Dušková (alena.duskova@economia.cz) • Layout Jan Stejskal • Grafika Martin Impseil • Titulní foto Zachary Brooks on Unsplash • Adresa redakce Pernerova 673/47, 186 00 Praha 8 • Tisk Walstead Moraviapress s.r.o., Břeclav • Samostatně neprodejné • <http://www.hn.cz>

Umění z ulice

04-09

Street art patří mezi hlavní umělecké i sběratelské trendy letošního roku. Jak ale takové investice fungují v praxi?



Kolísavá klasika

12-16

Dimitra Reimüllerová z vídeňského aukčního domu Dorotheum v rozhovoru prozradila, že ani investice do starých mistrů zvuchých jmen neznamená jistotu rostoucího zisku.

Vášeň i zisk

18-21

Poštovní známka je možnost, jak diverzifikovat své investiční portfolio. Zvláště v současné době může být zajímavou investicí.

Za výstavami

22-25

Výběr z tuzemských i zahraničních výstav nabízí nejen velikány typu Paula Cézanna, ale také nečekané klenoty.



Z ulic do galerií a zpět

Street art patří mezi hlavní umělecké i sběratelské trendy letošního roku. Původně pouliční undergroundové malůvky zabírají stále větší plochy světových i evropských metropolí, ceny na aukcích rostou a z ilegální činnosti se stala ceněná komodita.

J

eště nedávno to byl nenápadný kout kousek od stanice metra Nádraží Holešovice, šedivá ulice s pár oprýskanými domy, takřka opuštěné parkoviště lemovalo zprohýbané nízké zábradlí. Od léta se na stěně domu za parkovištěm odehrává podivuhodný souboj obřích proporcí – skoro jako z hlubin představivosti surrealistických malířů.

Ukrajinský umělec s přezdívkou AEC Interesni Kazki proslul takovými velkoformátovými malbami neboli muraly, mnohdy působícími, jako by přišly ze světa dávných mýtů. Pro ten pražský, jenž vznikl v rámci festivalu Wall Street, však zvolil jasnou symboliku.

Dílo nazvané Chasing the Red Demon neboli Pronásledování rudého démona vyobrazuje červeného tvora, který se žene nebem, a lehce deformovaná lidská postava v boxerských ruka-

Medúzy v Karlíně. Michal Škapa proměnil zeď zapadlého domu v Křižíkově ulici v podmořskou scenerii.

Foto: František Ortmann





vicích mu neohroženě po schodišti stoupá vstříc. Malba jasně odkazující k tvorbě surrealistické avantgardy je dle autorových slov „alegorií, která vyobrazuje sovětský komunismus“, ale též „zobrazuje moderní Rusko s jeho imperialistickými ambicemi a tyranstvím“.

Akce, která proběhla v létě pod záštitou čtyř pražských galerií a která zahrnovala několik výstav v galerijních prostorech a vznik šesti podobných nástěnných maleb od předních světových tvůrců, odráží, jak se fenomén jménem street art proměnil z undergroundové umělecké aktivity v obrovsky populární uměleckou odnož. A taky ceněnou komoditu. Mezi přední sběratelské trendy pro letošní rok patří právě toto umění, které pochází z ulice a které už se ve světě dávno ze stěn domů přestěhovalo do galerijního provozu. I do předních sbírek.

Hvězdná sláva bezdomovců

Velkoformátové muraly (velkoplošná malba ve veřejném prostoru – pozn. red.) se rozrůstají po městech celého světa, Prahu nevyjímaje. Ruku v ruce s tím stoupá také hodnota street artem ovlivněných děl či tisků na sekundárním trhu s uměním. Aukční domy i online tržiště nabízejí tvorbu slavných i začínajících tvůrců za rekordní sumy. Jen hodnota asi nejznámějšího „pouličního“ autora Banksyho raketově narostla. Originál jeho díla *Love Is in the Bin* se loni prodal za 18,6 milionu liber. Za tři roky tak stoupl více než osmáctkrát na ceně. Rekordní prodeje originálů odrážejí i nárůst zájmu o tisky a další tvorbu umělců. Na začátku roku 2020 tak stál průměrný tisk od Banksyho 13 952 liber (cca 380 000 korun). Během dvou let hodnota narostla na víc než trojnásobek.

Tuto lehce paradoxní povahu street artu zobrazuje i festival Wall Street. Už svým jménem. „Název odráží, že toto umění vyšlo z undergroundu a ulice, ale dnes už ti autoři dost intenzivně vstupují do galerií a ceny jejich děl rostou. Z undergroundu se stává luxusní věc oceněná cenovkou,“ říká iniciátor celé akce Petr Hájek z The Chemistry Gallery.

Ten původně snil o galerii zaměřené čistě na street art a graffiti. Ale když ji v roce 2008 otevíral, nebyla tu dostatečně silná scéna. Takže se začal věnovat tvorbě mladé nastupující generace. Každý rok ale přesto uspořádal alespoň jednu či dvě výstavy umělců vycházejících ze streetartové scény.

„Dá se říci, že se odsud vynořilo dost umělců, kteří jsou dnes velmi úspěšní, ať už Jan Kaláb, Pasta, Michal Škapa, Masker. Teď už jsou to etablovaní autoři,“ říká Hájek.

Právě Michal Škapa – jako jediný český zástupce – je autorem dvou muralů, jež vznikly v rámci Wall Streetu a na nichž v Karlíně a poblíž zastávky Krymská ožívají barevné světy plné medúz a dalších tvorů, které se dotýkají environmentálních témat. Jeho umělecká dráha přitom odráží vývoj pouličního umění a to, jak se proměnilo v uplynulých dekadách.



„Je to široká vrstevnatá historie. V 90. letech, když jsem začínal, se Praha otvírala západu, vše bylo šedivé a polorozpadlé. Někdy kolem roku 1992 mě chytly ty barevné věci, co se začaly objevovat v ulicích, tak jsem se přidal k partě, co to dělala,“ vzpomíná dnes respektovaný autor, který se kolem roku 2010 víc začal věnovat ateliérové a volné tvorbě. „A oklikou jsem se vrátil k velkoformátovým zdem. Ale první jsem dělal už v roce 2008 v rámci festivalu Names v Meet-factory, kde mám také ateliér.“

Škapa je jedním z mnoha etablovaných umělců, kteří vzešli z prostředí graffiti. Porevoluční Praha zažívala tehdy v malém to, co vypuklo v amerických městech Filadelfii a New Yorku na přelomu 60. a 70. let, kdy se po zdech či na vagoněch metra objevovaly první nápisy se slovy jako TAKI 183 nebo Tracy 168. Tvůrci těmi čísly odkazovali k ulicím, kde žijí. Graffiti tehdy sloužilo k politickému vymezení, ale také k tomu, aby si jednotlivé party či gangy vyznačily své teritorium.

Samotný pojem street art vzhledem k jeho kořenům nelze snadno definovat. Někdy se graffiti bere jako jeho součást, jindy se street art označuje za postgraffiti. Tento proud nespojuje jednotná estetika, ale pouze fakt, že vzešel z ulice. Že si vytvářel vlastní komunikační kódy, pohyboval se mimo svět galerií a uměleckého provozu.

Ale jako většině nezávislých či původně rebelujících fenoménů, které se dočkaly obří popularity, ať už jde o punkovou hudbu či hipstery, se i street artu přihodilo to, že se o něj samy instituce začaly zajímat. Dnes je street art bezesporu nejsdílnější a nejprístupnější odnož současného umění. Trenduje na sociálních sítích, přivlastňují si ho módní značky. A světová umělci jako

Proti agresí. Ukrajinský umělec Interesni Kazki tvoří malby inspirované surrealistickými avantgardami. Výjev jako z dávné báje má však na pražské malbě jasný politický apel. Umělec varuje před ruskou agresí na Ukrajině.

Foto: Interesni Kazki

“

Street art je aktuálně nejsdílnější a nejprístupnější odnož současného umění.

KAWS stanovují nové rekordy, prodávají své malby za miliony či desítky milionů dolarů.

Když padají podobné obří sumy na aukcích, otevírá se zároveň prostor nakoupit menší díla a různé tisky daných autorů. Často za ceny, které pravděpodobně brzy porostou.

S touto popularitou se mnohdy pojí i kontroverze. Sami umělci občas mají pocit, že se s rekordními cenovkami na prodaných streetartových dílech vytratila autentičnost. Slavný je Banksyho výrok na adresu sběratelů a kupců, že nechápe, jak ti tupci mohou takovou kravinu kupovat za tak nehorázné sumy. V roce 2007 zase kdosi systematicky ničil streetartová díla pomocí průmyslové barvy coby manifest proti jejich komercionalizaci. Ale jiní tvůrci naopak čile spolupracují s aukčními domy, aniž by měli pocit nějakého „zaprodání“.

Například britský umělec Stik vzešel doslova z ulice. Když se v okolí čtvrti Hackney ve východním Londýně začaly objevovat jeho jednoduché „bezpohlavní“ postavičky – s černými čarami místo rukou a nohou a dvěma tečkami místo očí –, jejich autor opravdu žil „na ulici“. Postávající či posedávající panáčky vypadali nenápadně, obyčejně, ale brzy svou univerzální srozumitelností a tím, že se na ně kdokoli mohl emočně napojit, vyvolali zájem nejen náhodných kolemjdoucích.

Stikova tvorba od počátku přirozeně komentovala společenské nálady, ale později vznikala také jako otevřený protest. V roce 2014 namaloval na jednu budovu v západním Londýně 38metrové vyobrazení matky a dítěte, právě na protest proti zbourání domu. Tehdy to byl nejvyšší mural v Británii. Zbourání domu nezabránil, ale jeho menší verzi z jiné části čtvrti místní oby-

vatelé se souhlasem umělce cihlu po cihle dali dohromady a nabídli do aukce. Dílo s odhadovanou cenou okolo 25 až 35 tisíc liber se vydražilo za 193 750 liber (více než 5 milionů korun). A ty byly věnovány na umělecké programy pro místní obyvatele.

Podobné příběhy, kdy se peníze od umělců pocházejících z ulice vrací zpět do „ulice“, k místní komunitě, přispívají k atraktivitě street artu. I k nárůstu ceny umělců na trhu.

Přichází noví sběratelé

V zahraničí se celkem běžně dostávají do aukcí přímo díla z ulice, někdy odstraněná bez souhlasu majitele – což pochopitelně vyvolává také etické otázky ohledně toho, zda je v pořádku takovou tvorbu kupovat. A ačkoliv právě autentičnost je pro street art klíčová, hrozí tu – i vzhledem k leckdy komplikovanějšímu vztahu umělců ke galeriím a dalším institucím uměleckého provozu – nebezpečí padělků. Umělci jako Banksy nebo Stik proto dokonce vytvořili speciální systémy na kontrolu pravosti jejich tvorby. A většina velkých aukčních domů je s umělci či jejich zástupci v kontaktu, aby díla „očistila“, než se dostanou do dražby.

Byť jak poznamenala pro web Artsy.net odbornice na současné umění z aukční síně Bonhams Jacqueline Towers-Perkinsová: „Jde o trochu odlišný přístup než u běžných vztahů konvenčních umělců a galerií.“ Narážela tím na fakt, že pouliční tvůrci leckdy mají k institucím rozporuplný vztah. Stačí si vzpomenout, jak si Banksy vystřelil z dražby jeho díla *Girl with Balloon*, které se v roce 2018 na aukci v Sotheby's prodalo za 1,2 milionu dolarů (téměř 31 milionů korun). Poté umělcem tajně vbudovaná „škartovačka“ malbu jen pár hodin po aukci zničila.

V tuzemském provozu většinou umělci vycházející ze street artu prodávají samostatná díla, ať už malby, sochy, tisky či další objekty, které s jejich pouliční tvorbou souvisí hlavně esteticky. Stali se součástí umělecké scény a samotnou škatulku street artu leckdy vnímají komplikovaně.

„Když přijeli na Wall Street zahraniční autoři, tak jak Innerfields, tak Interesni Kazki nám říkali, že se v zahraničí neprohláší za streetartové tvůrce, že prý specificky v Německu jim toto spojení škodí a kazí jim cenu,“ vzpomíná organizátor festivalu Petr Hájek, jak ho to zaskočilo. „Přitom u nás je to přesně obráceně, když řeknete, že jste bývalý „graffiták“, tak vám to cenu ještě zlepší.“

Ale jak sám Hájek dodává, všichni umělci, kteří v Praze během letošního léta stvořili šestici velkých muralů, dělají i díla určená do galerií, ulice

je často zázemí, místo, kde se naučili malovat, ale nějaká nálepka pro ně není důležitá.

„Ta scéna není tak velká, ale je to zároveň škatulka, pod kterou se dá schovat leccos,“ podotýká autor muralů Michal Škapa na adresu tuzemského prostředí. „Někdy se ke street artu hlásí lidé, kteří na ulici nikdy nebyli, jindy lidé pohybující se na pomezí instalací a nějakých site-specific projektů (instalace navržená pro konkrétní prostor, se kterým se dále pracuje – pozn. red.). Je to neohrazená škatulka, vlastně ji nemám tak rád,“ říká autor, jenž si kdysi vydobyl na ulici respekt pod uměleckou přezdívkou Tron. Tu škatulku nicméně stále používá. „Už proto, že funguje jako takové nejjednodušší vysvětlení.“

A stačí se podívat prakticky na cokoli z jeho tvorby, aby bylo sepětí s ulicí zřejmé. Škapa rád pracuje například s kombinací akrylu a barevných neonů. Některé z těch neonových trubíc zpodobňují podmořské tvory, jací jsou nyní vidět na jeho karlínském muralu v ulici Křížkova. Ale mnohé jsou naopak plné rýze městských motivů, svými názvy odkazují třeba k japonským motorkářským gangům. A rychlost i expresivnost číší už ze samotných shluků barev, které leckdy připomínají zběsilé křivky graffiti.

„Mám dva hlavní směry,“ přibližuje svou estetiku sám Škapa. „V jednom používám písmo a vlastní autorskou abecedu, druhá část tvorby je takový drobnopis, jde o pohledy do města a architektury i o zobrazení přírody či pohledy do mikro- a makrosvěta. Mám to ve vlnách a aktuálně mě zaujaly barevnější a detailnější obsahy, což se promítlo i do obou muralů, které jsem dělal v létě. I díky tomu, že druhý vznikl ve spolupráci s Greenpeace a nese také ekologické poselství.“

“

Díla z ulic v zahraničních aukcích bývají někdy odstraněna bez souhlasu majitele.



Kouzla se šablonami. Celosvětově uznávaný polský umělec M-City ve svých velkoformátových pracích rád tvoří se šablonami, které přes sebe vrství.

Foto: M-City

Škapa poznamenává, že lidé z graffiti scény u nás často působí v kreativních oborech a mnohdy se dostali do galerijního prostoru. „Ale řada z nich se vyprofilovala tak individuálně, že už není třeba je spojovat se škatulkou street art. Ne že by se úplně vzdálili od kořenů, většina z nich odtud čerpá, ale nejde to rozhodně označit za nějakou streetartovou skupinu.“

Podobně to cítí například Matěj Janák. Ten svá díla aktuálně vystavoval v rámci doprovodné výstavy festivalu Wall Street v Chemistry Gallery. Janák a spolu s ním autoři nových muralů – berlínští Innerfields, Polák M-City a Ukrajinec Interesni Kazki – tu představili galerijní část tvorby. V případě zahraničních autorů tak šlo na první pohled vidět, že poetika jejich pláten se od té velkoformátové pouliční nijak neliší. Interesni Kazki na svém obraze *Somnia belli* nabídl podobnou protiválečnou symboliku zabalenou v surreálním hávu, jaká číší z jeho holešovického muralu. Polák M-City vytváří v malém i velkém formátu mimo jiné svébytná futuristická města, s enormně precizním zaujetím pro geometrii, detaily a práci se šablonami. A také Čech Janák na svých expresivních zátiších, objektech či obrazech pokrytých písemnými vzkazy vyvedenými často kostrbatým neúhledným rukopisem zřetelně těží ze svého pouličního zázemí.

„Skrze tvorbu graffiti mě asi lidé nejvíce znají, byť už v té oblasti nejsem tolik aktivní,“ říká autor, který měl první výstavu v roce 2018. „Určitě je v mé tvorbě zřetelný vliv činnosti, kterou jsem dělal tak dlouho a tak intenzivně. Ale osobně nepovažuji za důležité, do jaké škatulky mě kdo zařadí.“

Většina Janákových děl z této výstavy nazvané *Mind The Gap* se prodala stejně jako v případě jeho zahraničních kolegů.

„Jejich díla teď budou v českých sbírkách, ve směr jde o takové sbírky, kde už jsou díla od českých streetartových umělců,“ říká Hájek z Chemistry Gallery. A podotýká, že si od založení galerie získal speciální skupinu sběratelů. „Už v roce 2009 na Art Prague jsme vystavovali Pastu a Jana Kalába, rychle jsme začali pracovat s dalšími. Tím, že tyto věci vystavuji od začátku, tak mám skupinu lidí, které to zajímá. Rozdělil bych je do dvou druhů. Ti první mají rádi jen tohle umění, ať už z estetických, nebo osobních důvodů, že se třeba dříve věnovali graffiti a dnes jsou úspěšní podnikatelé. Ti druzí sbírají i jiné věci. A berou street art jako rovnocennou záležitost.“

Dle Petra Hájky cena mnoha „jeho“ autorů roste, ale přičítá to hlavně jejich pracovitosti či tomu, že jsou leckdy schopní marketeři, nikoliv nutně jejich spojení se street artem. Přesto vnímá, že street art umí přilákat ke sbírání umění nové lidi.

„Je to podobné jako s NFT,“ srovnává dva aktuálně velmi populární fenomény. „Ty taky vygenerovaly nové sběratele, kteří by se jinak o umění nezajímali. Ale zároveň tím, jaký je NFT trend, přitáhl i některé tradiční sběratele, protože ho považují za důležitý prvek současného umění.“



Michal Škapa je jedním z mnoha etablovaných umělců, kteří vzešli z prostředí graffiti. Aktuálně se věnuje i volné a ateliérové tvorbě.

Foto: Archiv Michala Škapy

Dobýt muzea

Popularita street artu není nic vysloveně nového. Už když se pouliční umělci jako Keith Haring či Basquiat stýkali s tehdejšími etablovanými autory typu Andyho Warhola, svět si začal všimát. Současný boom je spojený hlavně s britským umělcem Banksym. Ten už v roce 2009 přitáhl do muzea v Bristolu přes 300 tisíc diváků, čehož žádný umělec vystavující v této instituci nedosáhl. A výstava se zařadila do desítky celosvětově nejnavštěvovanějších přehlídek toho roku.

Zájem veřejnosti, aukčních domů i sběratelů stále roste. Jediné místo, kam autoři spojení se street artem pronikají jen pozvolna, jsou přední muzejní sbírky. Více než dekádu po úspěchu Banksyho výstavy stále byla jediným jeho dílem vlastněným ve stálé sbírce velkým britským muzeem autorova falešná bankovka s princeznou Dianou, kterou od umělce získalo British Museum darem.

Také v Česku se pozvolna mění obraz pouličního umění v očích veřejnosti i zástupců důležitých institucí. A velké muraly na zdech českých měst už nejsou ojedinělou záležitostí. Petr Hájek z Chemistry Gallery o pražském muralovém festivalu přemýšlel sedm či osm let. „Došlo mi, že když to neudělám tady a teď, udělá to někdo jiný. Postupně začaly vznikat podobné akce v Plzni, pak v Brně, v Olomouci a v Ostravě se také něco děje,“ hodnotí rozmach streetartové scény.

Jednotlivé umělce dlouhodobě vystavují úzce profilované galerie jako Karpuchina Gallery, Bold Gallery či Villa Pellé, které se na festivalu Wall Street také podílely. Zásadní význam pro tuzemskou scénu má galerie Trafačka. Ale festival vznikl především díky tomu, že získal podporu z relativně nového programu Umění pro město, který pro metropoli zajišťuje Galerie hlavního města Prahy.

„Marie Foltýnová z GHMP ocenila, že jsme za ní přišli s nápadem zvenčí. Domluvili jsme se velmi rychle. Bez této finanční podpory by to udělat nešlo,“ říká Hájek, který by rád festival pořádal jako bienále. Do budoucna by chtěl získat alespoň polovinu prostředků ze soukromých peněz.

„Na západě se street art skloňuje nejméně deset let, k nám to dotéká pomalu. Chyběla tu součinnost měst s umělci. Až teď se trochu prolomily ledy. Ve světě se street art stal součástí galerijního provozu už dávno,“ komentuje situaci Škapa, který už namaloval vedle Prahy muraly v Olomouci, Českých Budějovicích či Žatci. Ale ten rekordní vznikl kousek za plotem Letiště Václava Havla Praha, na jednom z hangárů. Koncem předloňského května tam umělec dokončil jednu z největších maleb v evropském i celosvětovém kontextu. Dílo nazvané Kosmos pokrývá plochu 5250 metrů čtverečních. K jeho vytvoření bylo potřeba okolo čtyř tisíc sprejů.

Kdysi bylo nejcennější „trofejí“ pouličních umělců, „sjet“ celou soupravu metra souvislým ná-

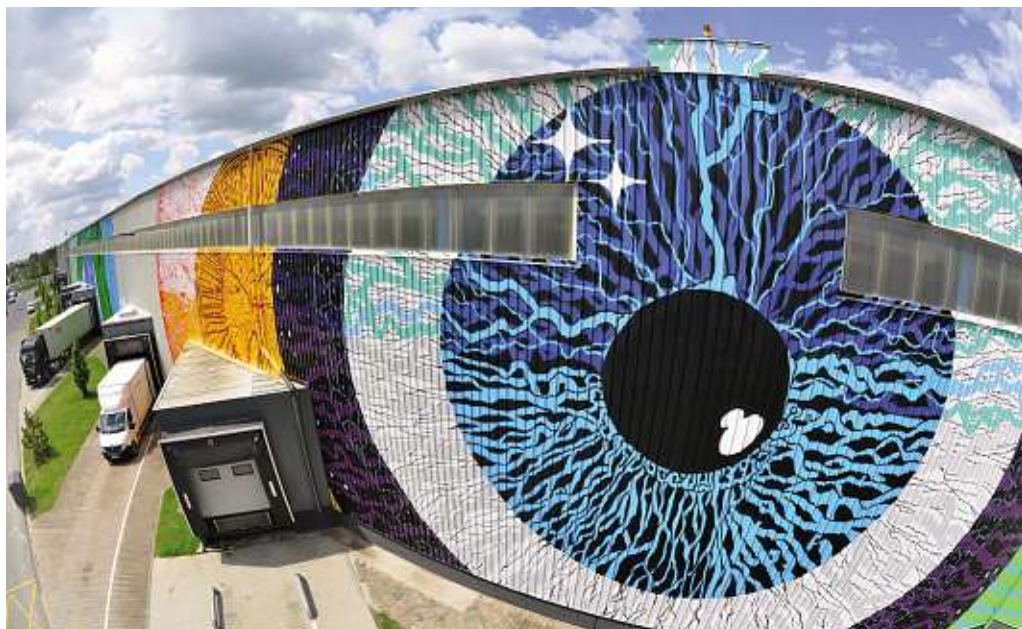
“

**Součas-
ný boom
street art
umění je
spojený
hlavně
s britským
umělcem
Banksym.**

pisem. Tímto přesunem od ilegálních akcí na 350 metrů dlouhou zeď – delší než všechna metra světa – jako by se symbolicky dopisovala ta dlouhodobá proměna street artu a graffiti v žánr, který uznává a obdivuje široká veřejnost. Když tvůrce jako světově uznávaný polský umělec M-City pozvolna soustředěně „rýsuje“ na pražskou zeď domu v Sokolovské ulici svou komplikovanou malbu, na níž se jednotlivé šablony vrší jako kostičky stavebnice Lego, s vandalismem by to spojil asi málokdo. Nejprve se objeví modré ostrůvky, poté první černé geometrické vzory. Postupně vzniká detailně propracované město – trochu jako z vizí architekturou posedlých sci-fi autorů, trochu jako z počítačové hry, v níž je cílem donekonečna vrstvit jeden prvek za druhým do co nejrozrostlejších tvarů. Na první pohled jde jen o hezký design, na druhý podobná díla poukazují třeba na to, že města jsou organismy otevřené čemukoliv.

Petr Hájek vzpomíná, jak se na pražský festival přijel podívat Petr Vašák, který má na Harvardu a na Humboldtově univerzitě grant na zkoumání společenského dopadu muralů v Jižní Americe. „Tam se postupuje participativním způsobem. V nějaké favele (komunitě) se udělá sociální nebo antropologický výzkum, co je tam pro lidi důležité. A autor podle tohoto dostává zadání,“ říká Hájek, který se tím nechal inspirovat. „Za dva roky bych chtěl udělat aspoň jeden či dva muraly někde na sídlišti dál od širšího centra. A bylo by namístě zeptat se místních, co by na nich mělo být.“

Zdá se, že právě dnes je v Česku správné podhoubí pro podobné sny. „Řada významných sběratelů nás má ve sbírkách, dorůstá generace, která s graffiti dospívá. Jde to nahoru. Ještě aby si nás všimly i nějaké instituce, a bude to dobrý,“ říká s nadhledem Michal Škapa. A vzhledem k dopadu, jaký pouliční umění má, by muzea či soukromý sektor před street artem rozhodně neměly dlouho zavírat oči.



Okno za letištěm. Michal Škapa pokryl svou malbou 315 metrů dlouhou zeď kousek od ranveje na Letišti Václava Havla Praha.

Foto: Jiří Šourek

Češi nakupují umění primárně srdcem

Jak se to má s českým trhem s uměním? Co Češi nakupují, za kolik a proč? Jaké umění má podle nich potenciál a před čím si na trhu naopak dávat pozor? Tyto a řadu dalších otázek poprvé zodpovídá unikátní průzkum J&T Banky a portálu Artplus.

Sběratelství je podstatnou součástí fungování živé umělecké scény. Právě díky sběratelům a mecenášům se do uměleckého prostoru dostávají potřebné finance, díky kterým mohou i nadále vznikat obohacující umělecká díla. V Česku ale dosud kromě aukčních výsledků neexistovala žádná data o tom, jak vůbec trh s uměním vypadá. I na trhu s uměním se přitom odráží řada celospolečenských trendů, které dávají vývoji trhu potřebný kontext. Právě ten nyní poskytuje rozsáhlý J&T Banka Art Report (Sberatele.artplus.cz). Zúčastnilo se ho přes 800 sběratelů, vlastníků uměleckých děl, prodejců umění a odborníků na trh s ním.

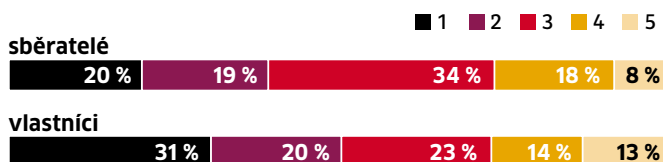
Umění samozřejmě nedeterminují čísla. Totéž platí i o jeho nakupování: jakkoliv může být umění skvělou investicí finančních prostředků, jedná se v první řadě o investici emoční. To potvrzují i odpovědi respondentů průzkumu. Emocionální hodnota je podle nich nejvýznamnějším motivem pro výběr díla (48 procent respondentů se přiklání k této variantě). Dokonce se ukazuje, že čím je sběratel ostřílenější, tím je pro něj pocitová stránka důležitější.

Co dalšího jsme se dozvěděli o tuzemském trhu s uměním?

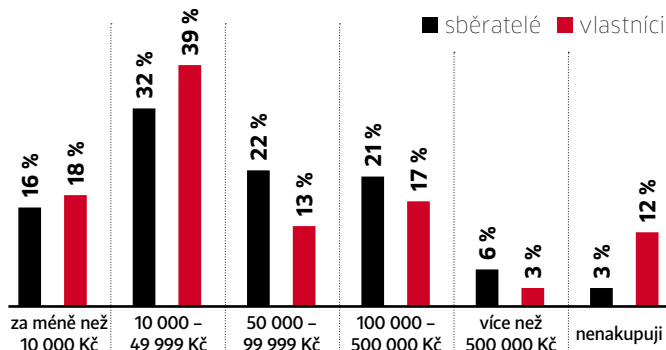
Ochrana jmění proti inflaci

Do jaké míry je tato položka motivem pro nákup uměleckého díla?

(sběratelé podle doby sbírání umění; průměrná známka ze škály 1 - 5; 1=nejméně, 5=nejvíce)

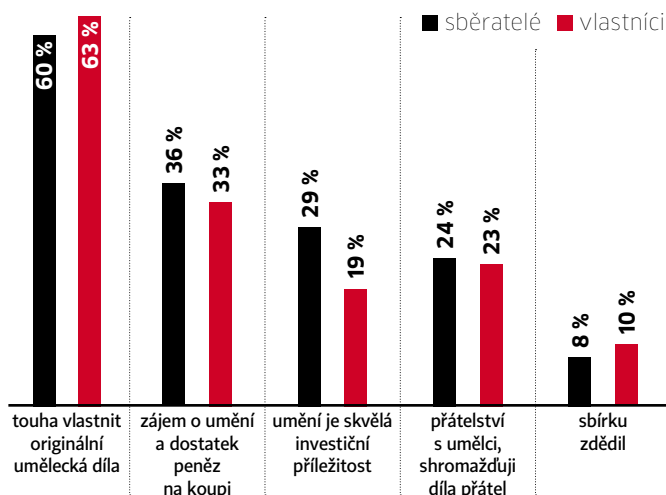


V jaké hodnotě (za jedno dílo) se nejčastěji artefakty nakupují? (podíl odpovědí v %)



Co bylo stimulem pro nákup uměleckého díla, případně co vedlo k založení sbírky umění?

(podíly nejčastějších odpovědí)



Pozn. N(sběratelé)=339, N(vlastníci)=120



SRDEČNĚ VÁS ZVEME NA AUKCI VÝTVARNÉHO
UMĚNÍ, STAROŽITNOSTÍ, DESIGNU A SKLA



Jan Zrzavý
olej, plátno 54,5 x 41 cm
sign. Jan Zrzavý 1915

aukce@sypka.cz
www.sypka.cz

BRNO
Údolní 70, Brno

PRAHA
Tržiště 3, Praha 1

I velcí umělci podléhají tržním výkyvům



Dimitra Reimüllerová z vídeňské aukční síně Dorotheum je přední evropskou odbornicí na obrazy 19. století. Již více než 30 let oceňuje umělecká díla, stanovuje jejich odhadní ceny pro aukce, sleduje trendy a tendence na evropských trzích s uměním a je v každodenním kontaktu se sběrateli a investory.

S

tálá expertka pro mezinárodní vídeňský aukční dům Dorotheum říká, že se obraz musí v první řadě sběrateli líbit, ale také mít určitou úroveň. „Nechte si poradit a nekupujte nízkou kvalitu. Raději počkejte, až budete mít určitou sumu pohromadě,“ zní jedna z jejích užitečných rad.

Obrazy z 19. století jsou mezi investory do umění tradičně žádané, jsou považovány za bezpečnou investici. Vidíte to také tak?

Víte, investování je velké slovo. Ve své profesi se pohybuji již dlouho a vím, že vždy existují určité trendy. Nakonec je v podstatě jedno, do čeho investujete, nikdy neexistuje žádná definitivní jistota, že se vám investice zúročí. Nezáleží na tom, zda investujete do nemovitostí, do akcií nebo do umění: je třeba počítat se vzestupy a pády.

Ale určitě existují velcí klasičtí malíři, jejichž díla nikdy neztratí hodnotu?

To bych tak jednoznačně netvrdila. Neřekla bych, že NIKDY neztratí svou hodnotu. I velcí umělci z 19. století, staří mistři nebo třeba zástupci klasické moderny podléhají tržním výkyvům. I když tyto výkyvy nejsou extrémní. Ale vezměte si takového Waldmüllera (Ferdinand Georg Waldmüller, jeden z nejvýznamnějších rakouských malířů období biedermeieru – pozn. red.), jednoho z největších rakouských portrétistů, žánrových malířů a malířů květin. I on klesl na ceně. Před pár lety jsem jeden jeho obraz prodala za 360 000 eur. O deset dvanáct let později mi byl stejný obraz nabídnut do aukce znovu. Radila jsem tehdy majiteli, aby neprodával, protože jsem věděla, že poptávka po Waldmüllerovi už není tak velká. Majitel chtěl přesto prodat a my jsme s odřenýma ušima získali polovinu té původní ceny. Polovinu! Waldmüllerové a jim podobní umělci samozřejmě nikdy nebudou bezcenní. To se nemůže stát, pokud investujete do obrazů v určité kvalitě a cenové třídě. Ke ztrátě hodnoty však dochází, a to i u těch nejznámějších jmen.

Co ovlivňuje aktuální poptávku po určitých umělcích a tím i kolísavé hodnoty jejich děl?

Podívejte se na to takhle: Před dvaceti lety vypadala naše bytová situace jinak než dnes. Lidé, kteří se dnes blíží padesátce nebo šedesátce a kteří žijí ve svých bytech už třeba 20 nebo 25 let, cítí potřebu změny. Byty samotné dnes jsou modernější, světlejší, ne tak plné nábytkem a obrazů jako dříve. Prakticky denně vedu rozhovory s lidmi, kterým říkám: „Přinesli jste nádherný obraz, skvělé jméno, úžasně, ale přicházíte s minimál-



Leontine von Littrow, Italské motivy

ně desetiletým zpožděním a ten obraz je velký.“ Odpověď: „Proto vám volám. Je příliš velký. Přestěhoval jsem se z domu, kde vypadal úžasně, do moderního bytu. Nevejde se tam.“

Určitě za vámi ale také chodí klienti a ptají se: „Můžete mi doporučit něco, do čeho bych mohl investovat? Který umělec má investiční potenciál?“ Co jim radíte?

Když dostanu takový dotaz, vždycky pozvu klienty, aby za mnou přišli. Říkám jim: „Přijďte se podívat na jednu z našich předaukčních výstav, všechno si projdeme, promluvíme si o tom, co by se vám mohlo líbit.“ Protože ono se to musí líbit. Když už si něco koupíte a pověsíte na zeď, měli byste z toho hned něco mít. To je smysl umění. Nejlepší důvod, proč do nějakého obrazu investovat, je ten, že se vám obraz líbí. S uměleckým dílem musíte žít. Nic z toho nemáte, když si ho schováte do trezoru. Nebo když se na něj budete jednou za rok chodit dívat někam do skladu.

Otázka, který umělec má investiční potenciál, je jedna z těch nejtěžších. Dá se to možná spekulativně zodpovědět, pokud se bavíme o současných umělcích, kteří stále tvoří. Ale ti z 19. století už nic dalšího nenamalují. Trh s uměním 19. století je konečný, kontingent kvalitních obrazů, které jsou dostupné na trhu, se stále zmenšuje.



John William
Godward,
Osmdesátiletý
a osmnáctiletá



**Dimitra
Reimüllerová**

expertka na malby
19. století, vídeňská
aukční síň Doro-
theum

Vystudovala historii
a dějiny umění
na univerzitě
v rakouském Grazu,
absolvovala v roce 1988.
Od počátku 90. let se
zaměřuje na hodnocení
výtvarných děl z 19.
století, zejména
s ohledem na jejich
pravost a tržní hodnotu.

Nic už nelze dotvořit. Proto je zásadně důležité kupovat kvalitu, investovat do obrazů v určité cenové kategorii.

O jaké cenové kategorii se bavíme?

Jsou díla, která stojí 1200 nebo 1500 eur, jsou to hezké obrázky, ale když je budete chtít za tři roky znovu prodat, nejsem si jistá, jestli tu cenu dostanete zpátky. To svým zákazníkům říkám zcela upřímně. A i když koupíte obraz za 14 000 eur, může se stát, že bude mít za pár let jen poloviční hodnotu. Trh se prostě mění. Na druhou stranu poptávka po obrazech 19. století roste, protože tahle díla přece jen obecně nepodléhají tak neuvěřitelně velkým výkyvům jako jiná. A navíc mají jistou estetiku, můžete se na ně dívat znovu a znovu a vždy vás potěší.

Přicházejí k vám ale i investoři nebo začínající sběratelé, kteří nechtějí nebo nemohou utratit tisíce eur?

Ano, i tací přicházejí. Trh s uměním se změnil. V Dorotheu jsme si všimli, že publikum výrazně omládllo, v online aukcích nám přibýly tisíce nových zákazníků, kteří chtějí kupovat i levnější kousky. A my jim je můžeme nabízet i proto, že v online aukcích šetříme na výrobě, tisku a distribuci drahých katalogů.

Souvisí vývoj trhu s uměním s hospodářskou krizí? Nebo s pandemií?

Ano, samozřejmě. Zkušenosti posledních dvou let trh s uměním výrazně proměnily. Jen za svůj obor, tedy za 19. století, mohu říci, že pandemie obrovsky podpořila prodej. Zájem o umění se velmi zvýšil. To samozřejmě souvisí s tím, že za pandemie bylo vše zavřené. Lidé vězeli v lockdownech, pracovalo se a stále ještě pracuje hodně z domova. Lidé seděli doma před počítačem, neměli moc za co utrácet a využili období

pandemie k tomu, aby si přece jen něco dopřáli a zkrášlili svůj domov, dům, byt. Protože tam prostě trávili většinu svého času. Dorotheum zaznamenalo v loňském roce největší obrát od svého založení.

Teď je tu další věc, máme tu ekonomickou situaci, jakou máme. Máme inflaci. Než o peníze přijít, je lepší si koupit alespoň něco pěkného, něco, co máte rádi, čím se chcete obklopit. A jak jsem řekla: po pandemii, kdy nebylo moc za co utrácet, řada lidí peníze má. A tyhle peníze je teď třeba investovat.

Ale do čeho investovat, aby to mělo smysl i z finančního hlediska? Kterí umělci 19. století mají podle vás dobrý investiční potenciál?

Kdybyste za mnou dnes přišli a řekli: „Tak co mi radíte, že má investiční potenciál?“, pak bych vás upozornila na malířky 19. století. V poslední době se totiž téma žen stalo opravdu velkým. Sběratelé i investoři objevují – hezky pomalu – umělkyně. Ženy v umění. Těch sice mezi starými mistry moc nenajdete – každý zná jen Artemisii (myšlena je Artemisia Gentileschiiová, která žila v letech 1593–1654 a je nejvýznamnější malířkou italského baroka – pozn. red.) –, ale pravda je, že v 19. století bylo žen umělekynů už docela dost. A malovaly výborně.

Mám například klienta, který už dlouho skupuje obrazy od zcela neznámých umělekynů. A podívejte se: kdyby je teď dal do dražby, získal by skvělé ceny. Jde přitom o umělkyně, o nichž jste možná nikdy neslyšeli. Ale jsou to skutečné umělkyně, figurují v seznamech, v odborných publikacích. Takže to je určitě něco, u čeho říkám: „Ano, kupte si to, to může na ceně jen získat.“ Protože velcí malíři měli mnoho žákyň, velmi dobrých žákyň. Byly to dámy, kterých si trh dosud nevěnoval, ovšem jejich díla jsou stejně kvalitní jako díla jejich učitelů.

Mohla byste nám uvést nějaký příklad?

Jistě, však existuje skvělý příklad přímo z Čech: Antonietta Brandeis (česky Antonie Brandeisová, 1848–1926, byla česká vedutistka, portrétistka a žánrová malířka, činná především v Itálii – pozn. red.). Dlouho byla přehlížena a teď – nádherná! A příklad z Rakouska: Leontine von Littrow (Leontine Camilla von Littrow, 1856–1925, rakouská impresionistická malířka – pozn. red.). Vzpomínám si, že když jsem před 25 nebo 30 lety viděla její první obrazy, řekla jsem si: „To je skvělá malířka. Vypadá jako Olga Wisinger-Florianová (rakouská impresionistická malířka, která se věnovala především krajinomalbě a květinovým zátiším – pozn. red.),“ ale prostě jsem za ni nemohla dostat dobré ceny. Prodávala jsem tehdy Leontininu díla maximálně za 60 000 šilinků (bývalá rakouská státní měna, jeden šilink odpovídal asi 1,79 koruny – pozn. red.). Často jsem je nemohla prodat vůbec. Pak von Littrow z trhu úplně zmizela, protože po ní jednoduše nebyla poptávka. A teď jsem její obrazy viděla znovu, na trhu nebo na výstavách, kde za ně místo 40 000 šilinků dostanete 40 000 eur. V současnosti její obrazy dávám do aukce s odhadními cenami mezi 15–20 000 eur nebo 20–25 000 eur a většinou za ně dostávám nabídky mezi 50–70 000 eur.

Jak se stane, že jsou umělkyně jako Brandeisová nebo von Littrow náhle objeveny a stanou se populárními?

V případě von Littrow to podle mě souvisí s tím, že na trhu ubývá obrazů její dříve známější současnice, již zmíněné Olgy Wisinger-Florianové. Protože když se Olžina díla dostanou do sbírky, už se dál neprodávají. A najednou se zjistilo, že tahle Leontine maluje stejně dobře jako Olga, ještě intenzivnějšími, ještě výraznějšími barvami. A nyní je na nejlepší cestě k tomu, aby se také prodávala za stejné ceny. Protože prostě Olga už není k mání. Leontine von Littrow byla vždy kvalitní, ale dlouho si toho nikdo nevšiml. Jako u Antonietty Brandeisové.

Sem tam slyšíme příběhy o tom, jak lidé objevili na půdě nebo ve sklepe nějaký obraz a s překvapením pak zjistili, jak moc je cenný. Přinesl vám už někdo umělecké dílo velké hodnoty, již si nebyl vědom?

Ano, to se stává. A to je na mě práci to vzrušující! Jednou za mnou přišla asi 75letá paní. Měla s sebou obraz, který do manželství přinesl její manžel. Nikdy si ho doma nepověšili. Podívala jsem se na něj a úplně jsem oněměla. Když se mě paní zeptala: „Přijala byste ho do dražby?“ odpověděla jsem: „No jo, ten беру hned. A můžu vám bez dalšího říct, že má cenu kolem 100 000 eur.“ Paní byla naprosto hotová. Aniž to tušila, přinesla mi obraz Johna Williama Godwarda, anglického malíře, velmi známého následovníka prerafaelistů. Ještě jsem se zeptala, zda k němu nemá rám, a ona povídá: „Kdysi to k nám přišlo v rámu, ale v tom je teď zrcadlo.“ Požádala jsem ji, ať mi to zrcadlo přinese. Ona to udělala, já ho

“

Kdybyste za mnou přišli a ptali se, co má investiční potenciál, doporučím malířky 19. století.

otočila a na tom rámu byly ještě výstavní štítky, ručně psané umělcem, popsané galeriemi. Byla to senzace. O existenci toho obrazu se vědělo, ale vlastně ho nikdo živý pořádně neviděl. Díky těm nálepkám se obraz dal vystopovat až k malíři, což nejen zvýšilo jeho hodnotu, ale také potěšilo mnoho lidí, protože se tím zcelila mezera v našich znalostech. A prodala jsem ho za 225 000 eur.

Když už o tom mluvíme: Musí k vám lidé s obrazy přijít osobně, nebo je možné provést prvotní posouzení i online?

Víte, já lidi moc ráda zvu a říkám: „Přijďte, prosím, osobně, k ničemu se tím nezavazujete, však jsme



Antonietta Brandeisová, **Pohled na Benátky**

tu také proto, abychom vám poradili.“ To je pro mě velmi důležité. Protože platí, že když vidíte originál, je to vždy nejlepší. Většina dotazů však dnes logicky přichází přes internet, což v zásadě funguje velmi dobře. Lidé nám prostě pošlou několik fotografií a také svoje telefonní číslo, protože přece jen potřebujeme osobní kontakt. Někdy toho totiž z fotek moc nepoznám. Často pak těm lidem volám a říkám: „Podle mých zkušeností by váš obraz mohl být tisk, ale nemohu to říct jistě, na to bych ho potřebovala vidět, máte možnost přijet?“ Nebo se mě někdo zeptá: „Aha, jak se pozná, že je to tisk?“ Tak si o tom něco povíme nebo dotyčný s telefonem přijde k obrazu, popíše mi, co vidí, a společně se dostaneme dál. Vždy platí, že čím více informací mi majitel obrazu poskytne, tím přesnější informace mohu zase poskytnout já jemu.

Jaká jsou vlastně kritéria pro to, abyste obraz do aukce přijala?

Obraz nemusí být vždy signovaný. Ale musí mít určitou kvalitu a rozhodně to musí být tak, abych s čistým svědomím řekla: „Tohle můžu dnes prodat.“ V posledních letech se velmi dobře daří prodávat obrazy různých velehor, Alp, ledovců. Také třeba pohled na Benátky je něco, co prodám vždycky. Mám zákazníka, který už mnoho

“

V posledních letech se velmi dobře daří prodávat obrazy různých velehor, Alp, ledovců. Také pohled na Benátky je něco, co prodám vždycky.



Ferdinand
Georg
Waldmüller,
Věnění
panny

let sbírá obrazy Benátek. Když se ho ptám, proč stále kupuje zrovna tyto motivy, říká mi: „Až jednou nebude možné Benátky navštívit, budu mít všechny jejich obrazy, prodám je a dobře vydělám.“ Takže Benátky jdou vždycky. Čím jsou kvalitněji ztvárněné nebo čím lepší tržní postavení dotyčný umělec má, tím je to samozřejmě příjemnější. Obrazy Benátek mohou prodat na škále 1500 až 300 000 eur, vždy záleží na tom, kdo je namaloval. Ale prodám je vždycky.

Ale když mám například prodat krajinomalbu, je to obtížné. Pokud ji dokážu jasně popsat – pohled na to a na to –, pak pro ni pravděpodobně zákazníka mít budu, protože se vždycky najde někdo, kdo k té krajině má vztah, ať už proto, že tam žije, že bydlí vedle, že tam byl na dovolené. Ale krajinky, které pojmenovat nelze, jsou dnes na trhu prakticky neprodejné. Stejně je to se všemi rodinnými portréty – kdo by si pověsil do obýváku cizí lidi? Něco jiného je to v případě portrétů královských rodin, císařů, knížat a tak všelijak dál. Pro to samozřejmě trh existuje.

Váš aukční dům má pobočky po celé Evropě.

Liší se nějak umělecký vkus vašich klientů v Mnichově, Římě, Londýně nebo Praze?

To lze říci velmi rychle: každý kupuje to své. Takový Ital si koupí pouze italský motiv od italského umělce. Když mu budu nabízet krásný pohled na Benátky, který ale namaloval Němec, tak si moc nepomůžu. Podobně si ani žádný Mnichovan nekoupí obraz od italského malíře. A když, tak velmi zřídka. On taky chce pohled na Benátky, ale od německého malíře. A stejné je to i u českých zákazníků. Lidé si vždy kupují „své“ umělce, takže lokální trhy jsou velmi důležité. Když se mě moji spolupracovníci v Česku ptají: „Co hledáte?“, vždycky jako první odpovím: „Hledám české umělce.“ Protože vím, že na českém trhu jsou velmi věrní zákazníci, na které je opravdu spolehnouti, a vím, že jim mohu prodat české kousky.

Co je podle vás při koupi obrazu nejdůležitější?

V zásadě je třeba vždy hledět na kvalitu. To je jedno z nejdůležitějších kritérií při nákupu obrazu: Kvalita, stav, původ a pak samozřejmě – měl by se líbit, měl by přinášet potěšení, protože obrazy jsou něco, čím se chcete obklopit. Měli byste chtít s uměleckými díly žít. To bych také doporučila mladým začínajícím sběratelům: Když začínáte sbírat, sbírejte od začátku určitou kvalitu. Mnozí dělají chybu a kupují líbivé obrazy dekorativních kvalit. Dražší a kvalitnější díla si nemohou dovolit, tohle se jim líbí, tak to koupí, ale v průběhu let zjistí, že už se jim to nezamlouvá. Protože oko sběratele se vyvíjí, úroveň znalostí se vyvíjí. Čím víc toho vidíte, tím bystřejší oko máte. Proto všem, kteří začínají, říkám: „Nechte si poradit a nekupujte nízkou kvalitu. Raději počkejte, až budete mít určitou sumu pohromadě. Však stačí koupit dva obrazy ročně, ne deset. Člověk z toho má nakonec víc.“

Naše galerie je naše rodina.
Snažíme se, aby tuto atmosféru
vcítili i naši zákazníci.



V Knupp gallery se dlouhodobě zabýváme
špičkou historické a současné české a světové
výtvarné scény. Tvoříme a konzultujeme
individuální portfolia dle přání sběratelů.
Kvalitní sbírku sestavíme z žijících
autorů stejně jako známých impresionistů.

Akcent klademe na malbu, sochu a sklo.



Knupp gallery | Prague
Ing. Aleš Knupp
+420 731 152 095
ales@knuppgallery.com

Revoluční 17
110 00 Praha 1

SO 11:00 - 18
ÚT-PÁ 10:30 - 19

knuppgallery.com

#knuppgallery

A portrait of Tomáš Mádl, a middle-aged man with dark hair, wearing a grey patterned blazer over a white shirt. He is looking directly at the camera with a neutral expression. The background is a soft, out-of-focus grey.

V portfoliu investora může být mauritius i známka s čínskou pivoňkou

Poštovní známka je příležitost, jak diverzifikovat své investiční portfolio. Zvláště v současné době může být jeho zajímavým obohacením. Sbírejte klasiku, zároveň i trochu zariskujte. Předem ale varuji: možná se vám filatelie tak zalíbí, že ten malý cenný papírek nebudete chtít prodat. Nebo ho prodáte a pak si jako Tomáš Mádl půjdete koupit s miliony v igelitce tu samou Krejčířovu známku podruhé.

V

zácný jako mauritius. Toto rčení se používá pro mnoho oblastí. I ten, kdo o filatelii vůbec nic neví, nejznámější známku světa nejspíš v povědomí má. Těchto 754 milimetrů čtverečních na papíře se přitom nachází na území Česka. V českých rukách jsou v současnosti modrý a červený mauritius a dva červení na jedné obálce. Jejich odhadovaná cena se pohybuje kolem 300 milionů korun. Kdo je onen unikátní vlastník, se ovšem neví. Setrává v ústraní. „My filatelisté jsme pyšní, že něco takového jako mauritius vůbec existuje. Proto ho hýčkáme a trocha tajemna kolem něj neuškodí,“ říká Tomáš Mádl, prezident filatelistického klubu Prestige Philately Club Prague a majitel sbírky z první republiky, která je zřejmě největší v české historii. Jen pojistná hodnota soutěžního exponátu Československo 1918–1939 je zhruba 150 milionů korun. Přitom je to jen malá část celé kolekce.

Od investora ke sběrateli

Tomáš Mádl o sobě říká, že je jeden z mála, který ačkoliv sbírá známky na investiční úrovni, s touto svojí vášní začal už odmalička. „Dnešní velcí investiční filatelisté ve většině případů nikdy známky nesbírali a dostali se k nim až kolem svých 40 let,“ konstatuje. Sbíráni známek má u nás velkou tradici, jen v 80. letech měl Svaz českých filatelistů 50 tisíc členů. Zájem o masovou filatelii od té doby upadl, minimálně škrtl jednu nulu. Těch, kteří diverzifikují majetkové portfolio nákupem známek, tedy čistých investorů, jsou u nás jen stovky. Na globálním trhu ale působí 70 milionů filatelistů.

A kdo patří mezi ty typické? Dle Tomáše Mádl je to muž ve středních letech, který vybudoval firmu, má peníze, děti už mu odešly z domova, od manželky má klid a má čas si hrát se známkami. Nejdrive si koupí nějaké portfolio. Jako investici. Z ní má radost, ale najednou zjistí, že mu to nestačí. Poohlíží se dál. Nakupuje, vyměňuje a pořizuje po celém světě další a další cenné papírky, které již třeba nejsou tak investičně zajímavé, ale pasují do jeho sbírky. Tradiční postup tedy není od sběratele k investorovi, ale od investora ke sběrateli.

„Vidím to i u českých špiček. Z první třicátky českých miliardářů dodáváme známky několika z nich. Těmto superbohatým a úspěšným lidem, kteří se nejdrive tváří, že na to vůbec nemají čas. Jednou za čas si koupí Toyen za 70 milionů, pak známky za deset. Toyen jim visí nad stolem, tak si k ní pořídí další nebo koupí Šímu. Pak už se jim víc na jejich lovecký zámeček nevejde. Známe ale můžete mít nekonečné množství. Takže k nám opět přijdou a jsou zvědaví. Chtějí najednou vědět o známkách víc a rychle se učí,“ vysvětluje filate-



Chybotisk 50/50

Jediná autentická rarita světového významu z československé provenience. Je známo jen 18 kusů, nedochoval se žádný nepoužitý exemplář. Všechny jsou pak s razítkem pošty Praha 14. A není znám ani žádný dopis s touto známkou. Cena během cca tří let vystoupala z 1,5 milionu korun na tři miliony korun.

lista Mádl. Investice do známek je často investicí do umění. Zvláště československá známková tvorba je ukázkou umění na té nejvyšší úrovni, protože se známkám věnovali ti nejslavnější autoři své doby. Počínaje Muchou přes Švengsbíra až po Herčíka se Švabinským.

Hra králů i byznys chudších

Velkého investora, který má peníze na milionové investice, bude zajímat klasická Amerika, britské kolonie, mauritius či Britská Guyana. Zajímavou investicí jsou ale také staroaustrialské státy a feudální Indie. „Některých indických známek se uchovávají desítky kusů. Indové jsou velcí patrioti a na jednou řada těch bohatých z nich zjistila, že sice mají nekonečné množství peněz, ale že existují na světě předměty, které ani za ty peníze nemohou získat,“ říká český expert na známky. Právě to je tím, co vytváří poptávku, protože samotná známka žádnou hodnotu nemá. „Pořád je to pár centimetrů čtverečních. S výjimkou věcí typu plutonia snad neexistuje nic na světě, co váží setinu gramu a stojí sto milionů korun“ poodhaluje Tomáš Mádl zajímavost hry těch nejbohatších a nemocnějších lidí světa, která začala již koncem 19. století a kvůli které se v historii i vraždilo.

Ačkoliv se o filatelii říká, že je koníčkem králů a královnou mezi všemi sběratelskými obory, na to, aby někdo začal do známek investovat, nemusí mít miliony.

„Výhoda známek, na rozdíl od obrazů, je v tom, že investiční portfolio tvoříte z libovolného množství položek. To znamená, že vás nemusí ani tolik zajímat, zda známka stojí tisíc korun nebo sto tisíc dolarů, ale jaká je předpokládaná dynamika její ceny,“ vysvětluje prezident filatelického klubu. Stejně jako u všech alternativních investic je ale pořád i investice do této komodity trochu věštěním z křišťálové koule. Zhodnocení se však predikuje lépe, protože je dopředu známý počet známek. „U diamantů či zlata se najdou nová naleziště a jste v háji. Nemůžete předvídat, že se to nestane. U známky je to jasné. Když existuje ve čtyřech sériích, pátá nebo šestá se neobjeví. Nebo to bude hodně velká náhoda, která by navíc natolik zpopularizovala ostatní, že by jejich ceny okamžitě vylétly,“ nastiňuje princip trhu Tomáš Mádl a radí nesoustředit se tak na částku, jako na sledování trendů a nastavení si portfolia z perspektivních destinací. Těmi mohou být Indie, Austrálie či britské kolonie. Poslední jmenované jsou typickými evergreeny mezi známkami. Nikdy v historii se totiž nestalo, že by jejich cena zakolísala směrem dolů. Buď drží svoji hodnotu, a tedy i krok s inflací, nebo reálná cena roste.

Investiční portfolio je možné skládat se známkami již od 10 tisíc korun za položku. Jde to samozřejmě i s levnějšími známkami, ale málokterého investora zaujme, když mu investice za tisíc korun vydělá za pět let pětistovku. „U některých známek za 10 tisíc korun jsou už vidět i skoky v desítkách



Cotton Reel 1850
Typický investiční zástupce koloniálních zvláštností a specialit, jejichž tržní cena takřka setrvale roste. V roce 2020 se tato známka dala koupit kolem 110 000 korun, nyní ji pod 200 000 korun nedostanete.

procent ročně. V portfoliu, ve kterém máte stovky nebo tisíce takovýchto položek, to již udělá hodně,“ dává tip Tomáš Mádl. Tohle je ale přesně ten okamžik, kdy už se z investora stává sběratel, který se najednou začne zajímat o kompletace celých sérií.

Vedle mauritia známka s čínskou pivoňkou

Zatímco investovat do klasiky je vesměs skok do jistoty, jsou státy, jejichž známky mohou investorovi zlomit vaz. „Příkladem je Lichtenštejnsko, Rakousko nebo Vatikán s Monakem, které byly hodně komerční a již zažily pád cen,“ varuje sběratel a investor v jedné osobě. Stejně jako u jiných investic je i v případě známek vhodné diverzifikovat riziko. Držet si v portfoliu jistotu v podobě specialit britských kolonií, prvních známek různých států nebo čistých neorazítkovaných známek z Ameriky 19. století. Jejich cena nikdy neklesá, protože se od každé dochovaly třeba jen pouhé desítky kusů. Zde se zklamání s největší pravděpodobností nedostaví. Jsou ale státy, které zklamat mohou. Typickým příkladem země, která byla mezi filatelisty oblíbená a zažila strmý pád, je Izrael. Pak jsou země, které se sice potýkaly s pádem cen, ale dostaly se z něj, jako například Rusko. „To v současné době zažívá obrovskou konjunkturu. Bavíme se o carském Rusku a SSSR do roku 1950,“ říká Tomáš Mádl. Těch kvalitních, které jsou nepoškozené a nerazítkované, je relativně malé množství. „Vypadají jako obrázek, jako taková jednoduchá dětská



Inverted Jenny

Nejslavnější americká rarita roku 1918. Celý a jediný arch chybotisků s převráceným letadlem byl koupený na poště ve Washingtonu za cenu normálních známek – celkem za 24 dolarů. Dnes činí cena kvalitních exemplářů 1 milion dolarů.



Indie Half Anna

číslo 1 z roku 1854, cena
na trhu 100 000 Kč.

Připoutejte se, prosím. Na palubě máme známku za 200 milionů

Podle Tomáš Mádl je filatelie stejná jako každý jiný sport. Stejně jako atletika má mnoho disciplín a dělat se dá na úrovni okresního přeboru nebo mistrovství světa. A zatímco kluci si vyměňují ve svém klubu známky s kosmonauty, jiní hrají úplně jinou ligu. Svět známek je tajemný, modrý mauritius je toho důkazem, ale je také adrenalinový. A když cestujete letadlem se soutěžním exponátem prvního Československa, na strach úplně zapomenete a myslíte jen na poklad, který máte v kapse. „Paradoxně po Čechách cestuji s ochranou, ale do letadla by mi ji nepustili,“ usmívá se sběratel, který v podstatě neprodává a jen nakupuje. „Jak říkají staří filatelističtí bardi – do šedesátky nakupuj, po šedesátce prodávej. Takže já pořád ještě nakupuji. Občas ze mě chce někdo něco vymámit, ale mám pověst kolenovrta a tu si poctivě hlídám. Nevyměním přece jeden vzácný papírek za sto nebo tisíc nevzácných papírků zvaných bankovky,“ dodává přesvědčivě.

Krejčířova známka podruhé

Když jeden takový vyměnil, hned druhý den toho litoval. Jednalo se o nejslavnější českou známku chybotisk 50/50, kterou koupil ze sbírky Lamberta Krejčíře (unesený otec podnikatele Radovana Krejčíře, jehož sbírka šla do aukce v roce 2008 poté, co byl úřady prohlášen za mrtvého).

„Potřeboval jsem rychle peníze, a tak jsem ji prodal v domnění, že když jí je 18 kusů, a navíc je československá, nebude problém ji získat zpět. Kdyby byla ve dvou třech exemplářích, nikdy ji neprodám. Po pěti letech jsem začal vytvářet soutěžní exponát, pro který jsem tuto známku potřeboval. Jenže všechny exempláře stály buď nesmysl, nebo byly poškozené. A já tehdy prodal krásný. Nevěděl jsem, co mám dělat, a tak jsem kontaktoval toho, komu jsem ji prodal. Jenže on byl bohatší než já a prodal ji nechtěl,“ vypráví Tomáš Mádl. Následovalo období vytrvalosti, proseb po SMS a následně i osobního setkání. Věta „chlape, já se vás snad nezbavím“ nakonec předcházela prodeji známky původnímu prodejci.

„Dal mi známku, kterou měl celou dobu v trezoru. Jak jsem mu ji před deseti lety dal, tak tam ležela. A mimochodem, platil jsem mu za ni v hotovosti. Vzalsi ode mě tenkrát na náměstí Republiky igelitku s několika miliony a ani si je nepřepočítal. Kdybych do ní dal nastříhané papírky, nevěděl by o tom. Už je to pět let a ani bych se nedivil, kdyby tu igelitku dodneska neotevřel,“ vypráví s úsměvem Tomáš Mádl příběh, který je typickým příkladem toho, jak se získávají vzácné známky. „Lidé tyto věci často neprodávají kvůli penězům, ale třeba proto, že jim docházejí síly nebo že měli tu čest se s takovou věcí potěšit a chtějí ji předat dát,“ uzavírá.

známka, ale na aukci je vydražíte i za 20 tisíc korun. Podobné je to s čínskými známkami z 60. a 70. let minulého století. V té době se v Číně vydávaly v malém množství, a tak ty, od kterých by to nikdo nečekal a které si děti mohly koupit za stokoruny, mají dnes hodnotu padesát tisíc,“ vypráví filatelista.

„Nikoho nepřekvapí, když si do portfolia koupíte mauritia nebo Britskou Guyanu z roku 1850, ale že si do něj dáte i čínskou známku s pivoňkami z roku 1974 nebo s ping-pongem, když bylo mistrovství světa v Číně, to už málokoho napadne. Přitom je to dobré a dolů to nikdy nepůjde,“ doporučuje Tomáš Mádl.

Člověk, který chce investovat do známek, musí sledovat trendy nebo mít své poradce. „Když potenciálnímu zájemci vysvětluji specifika trhu se známkami, často se nad jeho složitostí zděsí a řekne mi, že si radši půjde koupit zlatou minci nebo Kupku, protože mu známky přijdou moc komplikované. Kdo do oboru naskočí ve 40, nemá šanci se vše naučit. Proto jsou tu obchodníci, znalci, kurátoři a agenti, kteří vám poradí,“ říká Tomáš Mádl.

“

Člověk, který chce investovat do známek, musí sledovat trendy nebo mít své poradce. Mnozí se nad složitostí trhu totiž zděsí a odradí je to.

Kam za uměním

Co našel belgický malíř v českých lesích? Proč se avantgardisté rádi portrétovali s dýmkou? A co má společného archeologie s konceptuálním uměním? Výběr z tuzemských i zahraničních výstav nabízí nejen těžkotonážní velikány kalibru Paula Cézanna, ale také nečekané drobné klenoty.

▼ John Wehrheim: Paradise Lost

Galerie Hlavního města Prahy, Dům
U Kamenného zvonu
12. 10. 2022 – 8. 1. 2023

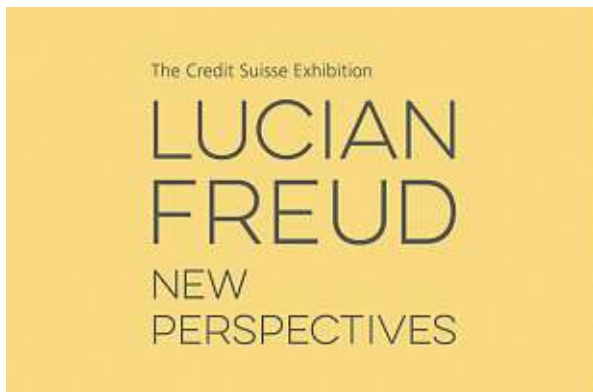
Fotograf John Wehrheim zachytil v 70. letech minulého století takřka mytický svět, který existoval trochu mimo prostor a čas. Na havajském ostrově Kauai se v roce 1969 usadilo několik hippies, postupně tu začala vznikat větší komunita. Utíkali sem mladí Američané stíhaní za potulku, tento pozoruhodný, až utopický azyl vznikl na pozemku Howarda Taylora, bratra hollywoodské herečky Elisabeth Taylorové. Po osm let tu žili volnomyšlenkáři i vietnamští veteráni v domech v korunách stromů, pěstovali si vlastní potraviny a odmítali svět, kde platí běžná pravidla. Dokud místní vláda nenechala jejich vesnici strhnout. Pražská výstava nabízí kompletní soubor fotografií, které tu Wehrheim pořídil, a také dokumentární film na stejné téma. Zachycují zvláštní dobu, kdy podobné úniky od reality byly relativně běžné, přesto toto zachycení pozoruhodně úsporného životního stylu promlouvá napříč dekádami k obyvatelům světa, v němž možná soběstačnost nebude ani tak módou, jako spíš nutností.



▲ V kroužcích dýmu: Portrét moderního umělce

Národní Galerie v Praze, Veletržní palác
do 8. 1. 2023

Proč se tak často umělci a básníci vyobrazovali jako náruživí kuřáci? Občas se zdá, že se celé moderní umění a poezie rodily kdesi ve vonném, opojném dýmu tabáku a dalších substancí. „Já básníkova dýmka jsem. Má habeská či kaffí hlava dí tomu, kdo ji ohledává, že pán je velkým kuřákem,“ píše Charles Baudelaire v básni nazvané – jak jinak – Dýmka. František Kupka, Emil Filla či Bohumil Kubišta rádi portrétovali sami sebe s kuřáckou výbavou. Ale zdaleka nejen oni. Výstava představuje kuřácké portréty a autoportréty z díla českých i světových kubistů včetně Pabla Picassa. Nahlédne, jak téma karikaturně zpracoval Adolf Hoffmeister, jak malíři zachytili ženy kuřáčky své doby, a díla Františka Drtikola či Jiřího Sudka ukážou, jak se dým dýmek či cigaret objevoval na fotografiích. O mezinárodní souvislosti a tvorbu Édouarda Maneta či Edvarda Muncha přehlídku doplní cenné zápůjčky z pařížského Musée D'Orsay či z Munchova muzea v Oslu.



▲ Lucian Freud: New Perspectives

Londýn, The National Gallery
do 22. 1. 2023

Patřil k malířům, pro které bylo zásadní lidské tělo. Ať už mužské, či ženské, Freud se nořil do hlubin jeho anatomie a fyziognomie. A vybíral si vždy nikoliv profesionální modely, ale naopak často lidi, ke kterým měl vztah – včetně vlastních dcer, o nichž prohlašoval, že se nemají za co stydět. Ale nešlo mu o tvary a křivky, na svých obrazech včetně autoportrétů vždy zachycoval především existenciální rozměr. Vnuč Sigmunda Freuda patří k nejznámějším britským figurativním malířům a první velká britská výstava po více než deseti letech zachycuje jeho sedmdesátiletou kariéru na více než šedesáti obrazech. Freudova sláva občas zastiňovala jeho tvorbu, v roce 2008 se jeho obraz Benefits Supervisor Sleeping prodal za 33,6 milionu dolarů, což byla tehdy rekordní suma za dílo žijícího umělce. Ale londýnská přehlídka, jak napovídá už její název, hledí za životní peripetie, přímo na samo dílo s cílem najít nový úhel pohledu na tvorbu slavného tvůrce.

Via Vitae ▼

Praha, DOX
do 16. 10.

V roce 1949 Věru Novákovou vyloučili z akademie a až do roku 1992 byla veřejnosti coby malířka prakticky neznámá. Přesto po celé dekády tvořila spolu s manželem Pavlem Brázdou v ústraní. A v jejím díle se pozoruhodně odrážel vývoj českého umění 20. století. Křídou na papír zachycovala biblické alegorie zalidněné mnoha postavami, později se věnovala čistě abstrakci s využitím netradičních materiálů – na plátno nanášela akronex, písek i kamínky. V jejích poměrně realistických a civilních portrétech z 80. let, na nichž zpodobnila kardinály či přátele z disentu, jako byl Ivan Havel či filozof Zdeněk Kratochvíl, je zřetelně cítit snaha zachytit nejen podobu, ale hlavně povahu zobrazovaných. Výstava v pražském DOX neusiluje o úplnost. Důraz klade na zachycení životního příběhu umělkyně, který byl plný zvratů. Přehlídka tak vypráví o hledání a o naději, ale také o tom, jak důležitý byl v díle Novákové – navzdory různým technikám a stylům – společenský rozměr.



◀ Basquiat: Of Symbols and Signs

Vídeň, Albertina
do 8. 1. 2023

Kariéra pionýra pouličního umění je plná superlativů. Jako jeden z prvních tvůrců graffiti či street artu prorazil do oficiálních institucí, v roce 1982 se stal historicky nejmladším účastníkem vlivné výstavy documenta, která se koná každých pět let v německém Kasselu. A také prvním afroamericko-haitským umělcem, který dosáhl světové slávy. Vídeňská retrospektiva však neslouží jen jako pozoruhodný obraz ducha 80. let, v nichž se Basquiat proslavil, ale též zemřel. Více než padesátka děl odhaluje, nakolik živé a nadčasové je jeho dílo dodnes. V jeho malbách se prolíná naivita či dětskost silně stylizovaných postav s až obsesivní energií, zachycují umělcův haitský původ i nálady tehdejší newyorské avantgardy. A všudypřítomné je na nich také společenské, zejména rasové napětí. Jean-Michel Basquiat prožil intenzivní život takřka filmových parametrů, také ho režisér Julian Schnabel v sugestivním filmovém portrétu zachytil. Není ale nutné znát tyto peripetie či přemýšlet o umělcově vztahu k Andymu Warholovi, Basquiatovy obrazy oslovují na první pohled.

▼ Tony Cragg – Sculpture: Body and Soul

Vídeň, Albertina
do 6. 11.

Když se v 70. a 80. letech objevovala nová generace mladých britských sochařů, kteří drze, s nadhledem a vtipem vtrhli na scénu, liverpoolský roďák Tony Cragg stál v jejím čele. Pracoval s nezvyklými materiály, rušil hranici mezi sochou a instalací. Jeho objekty často sestávaly z mnoha kusů obyčejných či naopak bezcenných věcí – odpadků, starého nábytku. Tyto předměty se vršily do objektů, které připomínaly jakési novodobé totémy pro současnou konzumní dobu. Později pracoval s nezvyklými materiály, vedle tradičního dřeva či skla také s laminátem a kevlarrem a utvářel díla uvízlá provokativně někde mezi – mezi figurou a abstrakcí, mezi přírodou a laboratoří. Vídeňská výstava stojí na zhruba dvacítce soch, ale prezentuje také množství Craggových kreseb, které byly pro umělce velmi podstatné. Nejen jako skeče k pozdějším sochařským dílům. Stávaly se prostorem pro jeho úvahy, vznikaly celé série, kde se Cragg vypořádával s otázkami po povaze vlastní tvorby.



▲ Peter Weidenbaum – Holzwege

Praha, Galerie Jiří Švestka
do 27. 10.

Belgický umělec Peter Weidenbaum využívá malbu jako velmi zvláštní nástroj. S jeho pomocí se pouští na objevitelské cesty, hledá účel vlastní tvorby i povahu doby, v níž tvoří. V roce 2004 se poprvé vydal do českých lesů. A od té doby pracuje na sérii obrazů, které odsud vzešly. Ty nejnovější vystavuje pražská Galerie Jiří Švestka. Svým názvem Holzwege odkazuje k dílu německého filozofa Martina Heideggera. Myslitel se v této své knize podle Weidenbauma zabývá povahou uměleckého díla, hledáním pravdy v něm. Umělec se však musí vydat trochu jinudy než filozof. A tak Weidenbaum putuje napříč obrazy, které jsou v mnoha ohledech prosté. Ale právě svou jednoduchostí upozorňují na povahu světa, v němž vznikají. Světa zahlceného obrazy a vizuálními vjemy. Weidenbaum od nich diváky odvádí do hlubin hvozdů. Tam je čas spočinout a přemýšlet.

▼ The Ey Exhibition: Cézanne

Londýn, Tate Modern
od 5. 10. do 12. 3. 2023

S pomocí jablka ohromím Paříž, pronesl prý mladý umělec, než se coby dvacátník vydal z venkova Provence vstříc francouzské metropoli. A jak řekl, tak učinil. Jeho zátiší a krajiny neohromily jen Paříž, stály u zrodu moderního umění. Londýnská výstava však reflektuje, že k tomu nedošlo lusknutím prstů. Venkovan Cézanne se naopak necítil v Paříži dobře, těžce nesl, že jeho dílo odmítal tehdejší vlivný Salon, kde vystavovali přední umělci doby. A kvůli jeho pionýrskému uměleckému stylu, který se od konkrétních vyobrazení přírody či zátiší opatrně vydával vstříc moderní abstrakci, se s ním rozkmoťtil i spisovatel Émile Zola. Výstava ukazuje Cézannův boj za uznání i to, jak se po krátkém impresionistickém období malíř vydal vlastní cestou. Vstříc budoucnosti. Cézannovi nešlo o atmosféru a odlesky světla jako impresionistům. Pomocí přísné organizace barev chtěl zachytit světlo samo. A světu chvíli trvalo, než pochopil, jak novátorský umělec se tu zrodil.



▲ Markéta Othová: Již brzy

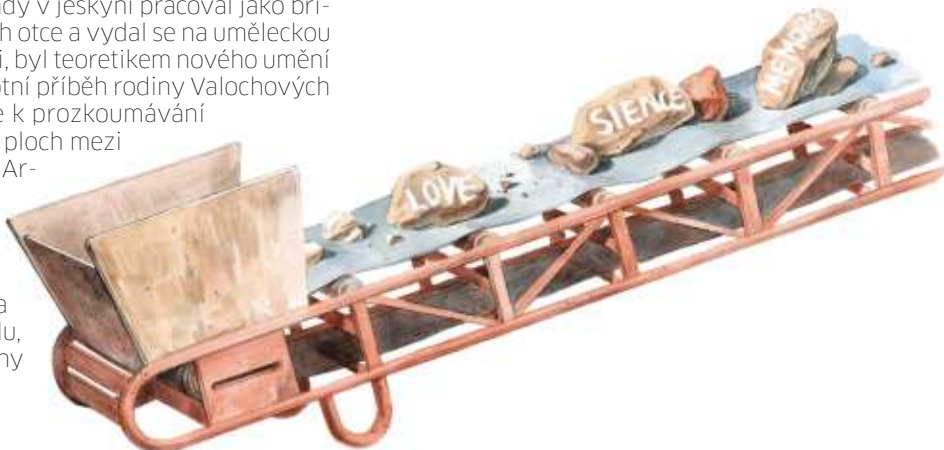
Národní galerie v Praze, Veletržní palác
do 30. 10.

Čtyřiapadesátiletá brněnská rodačka Markéta Othová si hraje s médiem fotografie a neustále překračuje jeho hranice. V aktuální retrospektivě diváky nutí padnout na kolena. Doslova. Jen kousek od země čekají modely prostor, kde laureátka Ceny Jindřicha Chalupského v minulosti vystavovala, včetně miniatur jejích děl – vše v měřítku 1 : 10. Othová tak nachystala další rébus kunsthistorikům či kritikům, kteří uvažují, jak její tvorbu zařadit. Vždy sama prohlašovala, že se nepovažuje za fotografku, přitom se vyjadřovala takřka výhradně fotkou. V počátcích kariéry především černobílou, velkoformátovou, ručně zvětšovanou a také poměrně záhadnou. Její snímky nedávaly jasný smysl samy o sobě, bylo třeba vnímat je v kontextu. Přitom Othová není ani čistou konceptualistkou, její tvorba cílí dost na emoce publika. Výstava ve Veletržním paláci tuto zvláštní povahu reflektuje právě tím, že diváky nutí doslova i metaforicky kleknout, změnit perspektivu. Ale kromě modelů jsou tu k vidění i klasická velkoformátová díla, včetně těch barevných z pozdějšího období.

Valoch a Valoch ▼

Moravská galerie v Brně, Pražákův palác
do 27. 8. 2023

Při archeologickém průzkumu jeskyně Kůlna v Moravskoslezském krasu došlo k objevu, který se zapsal do dějin poválečné světové archeologie. Archeolog Karel Valoch dlouhodobě od roku 1961 vedl průzkum této lokality, kde se nakonec našla vzácná vykopávka: zlo-mek čelisti neandertálce. Jiří Valoch tehdy v jeskyni pracoval jako brigádník, ale syn nakonec nešel ve stopách otce a vydal se na uměleckou dráhu. Věnoval se experimentální poezii, byl teoretikem nového umění i kurátorem řady klíčových výstav. Životní příběh rodiny Valochových inspiroval kurátory brněnské expozice k prozkoumávání na první pohled neobvyklých styčných ploch mezi archeologií a konceptuálním uměním. Archeologie a umělecká tvorba sdílely zájem o primitivní kultury, o rituály. Ty umělecké se navíc mnohdy odehrávaly přímo na význačných prehistorických místech. Výstava, jíž se účastní celá řada autorů, od Evy Kmentové po Petra Kvíčalu, se odráží od příběhu jedné brněnské rodiny k pozoruhodnému průzkumu.



Etcetera bude dražit velkoformátovou malbu Margity Titlové Ylovsky

AUKČNÍ DŮM A GALERIE ČEKÁ 15. AUČE SOUČASNÉHO A POVÁLEČNÉHO UMĚNÍ. HLAVNÍM TAHÁKEM BUDE VELKOFORMÁTOVÁ MALBA MARGITY TITLOVÉ YLOVSKY Z ROKU 1984. „ZASTOUPENÍ BUDOU TAKÉ UMĚLCI VĚNUJÍCÍ SE FOTOGRAFIÍ, DIGITÁLNÍMU UMĚNÍ NEBO VIDEOARTU,“ ŘÍKÁ SPOLUHAJITELKA SPOLEČNOSTI PAVLA KOSAŘ.

Jak se vašemu aukčnímu domu a galerii letos daří?

U nás v Etcetera Art se i tato sezona odehrává ve znamení přesunu do stále pro nás „nového“ výstavního prostoru v Praze. Máme za sebou šest vydařených výstav. Klienti i návštěvníci si nás na nové adrese rychle našli a stále se těšíme zvýšenému zájmu, který nám stěhování přineslo. Výstavní program na příští rok je již uzavřen a už sestavujeme plán na rok 2024.

Jací autoři současného a poválečného umění jsou nyní v kurzu?

I když od výtvarného umění očekává každý něco jiného, obecně můžeme pozorovat stoupající zájem o současné umění. Jaká je situace u dalších aukčních domů a galerií, mohou jen odhadovat. U našich klientů ale jasně vidíme zvyšující se zájem o autory 80. a 90. let, ale i nejmladší generace začínajících tvůrců. Sběratelé se nebojí ani médií, která jsme ještě nedávno mohli vidět zastoupená spíše jen v zahraničních sbírkách. Tím mám na mysli videoart, digitální média nebo záznamy performance.

Následují tento trend i mladší generace?

Vnímáme to tak i my. Je to i tím, že se primárně věnujeme právě tomuto segmentu trhu s uměním a naše aktivity přirozeně sledují naši vrstevníci. Jsme obklopeni lidmi ve středním věku, kteří jsou profesně úspěšní a o umění nebo naši práci se zajímají. Poválečné umění pro mnoho lidí bývá ale často ještě finančně nedostupné a také vyžaduje mnoho dalších znalostí nebo alespoň spolupráci s odborníkem z oboru. To nejen kvůli falzům. Nicméně u současného umění je to jednodušší. Často není problém setkat se přímo s autorem. To pro mnoho začínajících sběratelů, kteří by si rádi pořídili originál, může být rozhodující moment.

Je něco, před čím byste mladé sběratele a investory varovala?

Při zvažování koupě uměleckého díla je klíčové, aby v něm nový majitel nacházel zálibu. Pokud tomu tak je, v ten moment už tolik neřešíte, zda jde o investici, která by se vám měla za pár let začít zhodnocovat. Ten hlavní přínos pro vás bude ve vizuálních kvalitách díla. Rozhodně je ale stále namístě být opatrný i v kontextu falz a padělků. Samozřejmě tento problém musí víc řešit sběratelé moderního umění než sběratelé současného umění. Nicméně i nás čas od času překvapí kauzy falz žijících autorů nebo nových odlišků z „důvěryhodných zdrojů“. V momentě, kdy jde o dílo, jehož původ i autenticitu si můžeme ověřit přímo u autora, riziko špatné koupě se razantně snižuje.

Výstava Mariana Pally u vás skončila. Co chystáte dál?

Tato výstava nepatřila mezi ty esteticky atraktivní. Naopak bych řekla, že instalace vybraných děl z poslední Pallovy tvorby vyžadovala už zkušenějšího diváka. Ale z ohlasu, který vyvolala u návštěvníků, jsme byli nadšeni. Také sběratelé reagovali velmi pozitivně a rychle. Ještě před vernisáží byla prodána všechna zásadní díla z výstavy. Z dalšího připravovaného výstavního programu bych mohla jmenovat umělkyni a umělce, se kte-



FOTO: VLADIMÍREK KIVA NOVOTNÝ

rymi pracujeme na nejbližších výstavách. Mezi nimi jsou Vladimír Merta, Dita Peppe, Jana Bernartová s Petrem Dubem nebo Václav Krůček.

Blíží se vaše další aukce. Na co se mohou zájemci těšit?

Naše již patnáctá aukce současného a poválečného umění proběhne v Praze 26. listopadu. Sběratelé a zájemci o současné umění se mohou těšit na naši klasickou nabídku, která tradičně zahrnuje díla etablovaných i nejmladších autorů. Headlinem podzimní aukce bude velkoformátová malba Margity Titlové Ylovské z roku 1984. Zastoupení budou také umělci věnující se fotografii, digitálnímu umění nebo videoartu. Jmenovat mohu Ivana Pinkavu, Janu Bernartovou a Davida Možného. Mezi výjimečné položky budou určitě patřit práce Jana Steklíka, kolekce kreseb a objektů Jiřího Hilmara ze 70. let.

ETCETERA

O GALERII

Etcetera Art je aukční dům a galerie se zaměřením na prodej českého současného a poválečného umění. Vloni na podzim jsme na Hradební ulici otevřeli nový pražský prostor s pravidelným výstavním programem. Aukce současného umění pořádáme dvakrát do roka. Příští, již patnáctá, aukce proběhne 26. 11. 2022 v galerii na Hradební a současně online na webu LiveBid.cz.

ZAMĚŘENÍ: GALERIE A AUČNÍ DŮM

SPECIALIZACE A ZAMĚŘENÍ: poválečné a současné umění

POČTY VÝSTAVNÍCH/AUČNÍCH AKCÍ ROČNĚ: 8/2

PROVIZE OD NAVRHOVATELE/PRODÁVAJÍCÍHO: 18 %

PROVIZE OD DRAŽITELE/KUPUJÍCÍHO: 24 %

ETCETERA

ETCETERA ART

ADRESA: Hradební 3, 110 00 Praha

TELEFON: +420 773 511 799,
+420 777 074 796

E-MAIL: info@etcetera-auctions.com

www.etceteraart.com

EK014605-2

INFO NA ETCETERAART.COM A LIVEBID.CZ

MARGITA TITLOVÁ YLOVSKÝ, KRESBA Č. 8, 1984

ETCETERA 15 26.LIST 2022 POST-WAR & CONTEMPORARY ART



ETCETERA ART HRADEBNÍ 3 PHA

Dorotheum opět slibuje nabitý aukční podzim

NEJVĚTŠÍ AUČNÍ DŮM VE STŘEDNÍ A VÝCHODNÍ EVROPĚ CHYSTÁ ŘADU AUČÍ. S NAPĚTÍM BUDE SLEDOVÁN DRAŽBA NÁDHERNÉHO ROZMĚRNÉHO OBRAZU JIŘÍHO DOKOUPILA. JEHO DÍLO SE V ČERVNU PRODALO PŘIBLIŽNĚ ZA SEDMINÁSOBEK VYVOLÁVACÍ CENY. „JSME PLNÍ OČEKÁVÁNÍ, JAK ZÁKAZNÍCI ZAREAGUJÍ,“ NETAJÍ SE MICHAL ŠIMEK, ŘEDITEL PRAŽSKÉ REPREZENTAČNÍ KANCELÁŘE DOROTHEUM.

Jak se vašemu aukčnímu domu letos daří?

Máme za sebou rekordní rok 2021, kdy obrat naší společnosti dosáhl historicky nejvyšších čísel. Také výsledky akvizic pražské kanceláře byly fantastické. Ale i rok 2022 se vyvíjí zatím velmi dobře. Loňský zájem kupujících neopadá. To i díky nabídce opravdu mimořádných děl v našich aukcích. Zatím je ale příliš brzy na celková čísla, čeká nás celá podzimní sezona plná aukcí a nádherných uměleckých a sběratelských předmětů.

Přinesl letošní rok nějaký zajímavý trend? O jaký segment se nyní začínají více zajímat sběratelé a investoři?

Určitě to není nový trend, spíše hodně výrazná akcelerace. Týká se současného umění, ve kterém zaznamenáváme nejvyšší cenové nárůsty ze všech našich aukcí. Velmi mě potěšilo, že se postupně rozšiřuje i počet našich zákazníků z České republiky, kteří sází na velká mezinárodní jména. A to především v aukcích současného a moderního umění, ve kterých hledají likvidnější alternativu za české autory, jejichž prodeje na českém trhu lámou rekordy.

Vídeňské Dorotheum je jednou z nejstarších aukčních síní na světě. Prozradíte nám nějaké zajímavosti o fungování vídeňských aukcí?

Při velkých aukcích jsou sály vždy plné telefonistů hovořících mnoha světovými jazyky, včetně češtiny. Mluví se s zákazníky z celého světa, kteří chtějí koupit co nejvíce a utratit co nejméně. Legrace přichází ve chvíli, kdy dojde na položku, kterou dražíme najednou třeba s dvaceti zájemci na telefonu. V mumraji pomalu není slyšet vlastní slova. Pamatuji si, jak jsem jednou přesně v takovémto šrumu dražil po domluvě se zákazníkem na telefonu tak, že jsem licitátorovi říkal vždy nahlas vyšší příhozy, než bylo třeba. V sále to bzučelo jako v úle a já najednou zavolal na licitátora nečekaně vysoké číslo. Na krátký okamžik všichni překvapením ztichli. Po chvíli ale opět začali švitořit jak o život. Tohle se několikrát opakovalo. Jestli chcete vědět, jestli jsem nakonec koupil, tak nekoupil.

Typicky jaké akvizice z České republiky převažují ve vašich vídeňských aukcích?

Nejdůležitější akvizice jsou samozřejmě obrazy, především práce rakouské a německé provenience. Hodně se nám dařilo získávat také z té ruské, ale tento trh vzhledem k současné geopolitické situaci zcela ustrnul. Nadále cílíme na významné práce české provenience, protože naši čeští zákazníci přesně taková díla chtějí. Pak to jsou samozřejmě šperky. Velký zájem je o prodej velkých klenotnických značek, které jsou většinou koupeny zde v České republice a posléze nabízeny v našich mezinárodních aukcích.



FOTO: HN - HONZA NUDRA

Jaké aukce připravujete v nadcházejícím období?

Celý podzim bude samozřejmě nabitý aukcemi. Naší hlavními událostmi budou aukční týdny Classic a Contemporary Week, které se uskuteční na začátku a na konci listopadu.

S velkým napětím budeme sledovat především aukci nádherného rozměrného obrazu Jiřího Dokoupila, získaného v naší düsseldorfské pobočce. V naší červnové aukci jsme totiž menší dílo tohoto autora z původního odhadu 30 až 40 tisíc eur prodali za 265 tisíc eur. A protože je možné tento obraz s formátem 250 x 300 cm pověsit na výšku i na šířku, jsme plní očekávání, jak na tuto ojedinělou nabídku naši zákazníci zareagují.

DOROTHEUM

O GALERII

Dorotheum je největším aukčním domem ve střední Evropě. Jeho tradice sahá až do roku 1707, kdy bylo založeno římským císařem a českým králem Josefem I. V čele se čtyřmi aukčními týdny nabitými špičkovými pracemi klasické moderny i mezinárodní poválečné scény, starých mistrů a umění 19. století a celkem sedmi stovkami aukcí ročně patří Dorotheum k vedoucím evropským aukčním domům, v jejichž aukcích hojně prodávají i nakupují také zákazníci z Česka.

ZAMĚŘENÍ: AUČNÍ DŮM

SPECIALIZACE: výtvarné umění, šperky, historická vozidla, design

POČTY VÝSTAVNÍCH/AUČNÍCH AKCÍ ROČNĚ: 700 aukcí

PROVIZE OD NAVRHOVATELE/PRODÁVÁJÍCÍHO: 9,6–22%

PROVIZE OD DRAŽITELE/KUPUJÍCÍHO: 15–28%

DOROTHEUM
SEIT 1707

DOROTHEUM GMBH & CO KG

ADRESA: Dorotheergasse 17,
1010 Wien

TELEFON: +43 1 515 600

E-MAIL: kundendienst@dorotheum.at

REPREZENTAČNÍ KANCELÁŘ

ADRESA: Ovocný trh 580/2
110 00 Praha 1

TELEFON: +420 224 222 001

E-MAIL: info@dorotheum.cz

www.dorotheum.com

DOROTHEUM

ZALOŽENO 1707

Contemporary Week
Aukce Současné umění I

30. listopadu 2022

DOROTHEUM, Dorotheergasse 17, Vídeň
www.dorotheum.com



Jiří Georg Dokoupil (Krnov 1954), Mis Mus Sian (2014), mýdlo a pigmenty na plátně, 250 × 300 cm, odhadní cena 60 000–80 000 €

EK014504-2

Po stamilionovém úspěchu přichází Galerie Kodl opět s dílem Bohumila Kubišty

POPRVÉ V HISTORII ČESKÝCH AUČNÍ PADLA HRANICE STO MILIONŮ KO-RUN. KUBIŠTŮV OBRAZ STAROPRAŽSKÝ MOTIV PŘEKONAL I DOSUD VEDOUcí DIVERTIMENTO II OD FRANTIŠKA KUPKY. KUBIŠTA PŘITOM NEBUDE CHYBĚT ANI V PODZIMNÍ AUČI GALERIE KODL. „DRAŽIT BUDEME REPREZENTATIVNÍ OLEJ, ZÁTIŠÍ S CITRONY“, KTERÉ MALÍŘ VYTVOŘIL V DOBĚ MEZI SVÝMI DVĚMA PAŘÍŽSKÝMI POBYTY V ROCE 1909,“ ŘÍKÁ MATYÁŠ KODL, KTERÝ MÁ V GALERII NA STAROST OBCHODNÍ ROZVOJ A ON-LINE AUČNÍ PORTÁL ARTSLIMIT.



FOTO: GALERIE KODL

Hned na dvou aukcích po sobě jste prodali sto procent položek. To se dosud v historii českých aukcí nikomu nepodařilo. Jak hodnotíte tento nevídaný úspěch?

Když jsme loni v listopadu poprvé dosáhli prodeje všech položek, domnívali jsme se, že se něco takového nebude hned tak opakovat. Považovali jsme tento výsledek za historický mezník, a dle všech ukazatelů nejen v Česku. Po květnové aukci jsme byli stoprocentním prodejem skutečně velmi překvapeni a nesmírně nás potěšil. V naší aukční síni je totiž právě celkové procento úspěšnosti tím zásadním měřítkem a příkladem kvalitní práce celého týmu. Ukazuje na správný výběr a dobrý odhad. Za takovýmto úspěchem se také skrývá ohromné úsilí a velký kus štěstí. Nečekáme však, že se takto významný úspěch bude pravidelně opakovat.

Dílo Staropražský motiv od jednoho z nejvýznamnějších představitelů české moderny Bohumila Kubišty bylo ve vaší aukci vydraženo za 123,6 milionu korun a překonalo o více než třicet milionů Divertimento II od Františka Kupky. Jak moc byl pro vás překvapivý prodej Staropražského motivu za více než čtyřnásobek vyvolávací ceny?

V případě Kubišty i Kupky šlo o naprosto výjimečné prodeje, v obou případech se jednalo o unikátní obrazy, takže se dalo očekávat, že dosáhnou vysoké ceny. A ovšem bylo také zapotřebí, aby napomohla i trochu výjimečná doba, ve které se nacházíme. Aukce obou těchto děl byla v poslední fázi velmi emotivní. O Kubištův obraz se ucházelo deset zájemců, kteří dražili přibližně do částky 65 milionů korun. Poté zůstalo pět kupujících a po dosažení 85 milionů přihazovali dva lidé, kteří jistě neměli v plánu překonat onu v Česku dosud nepokořenou finanční hranici sto milionů. Dříve než se „zlomila“, začalo se v sále tleskat a po skončení licitace následoval aplaus vestoje. Tahle dražba nám svou atmosférou nahradila po covidovém odloučení všechny aukce bez účasti veřejnosti. Opravdu jsem si ji všichni užili.

Co to podle vás vypovídá o českém trhu s uměním?

Jedná se o historický mezník nejen pro aukční trh, ale pro dlouhodobé hodnocování českého výtvarného umění, jde i o vskutku mimořádnou událost kulturní. To, že obraz překonal hranici sto milionů korun, bylo překvapením pro všechny. Avšak prodej tohoto naprosto jedinečného díla

reprezentuje celkovou situaci na trhu, kdy se na každé aukci posouvají aukční rekordy i ostatních významných a frekventovaných autorů, jako je Špála, Filla, Lada, Toyen a mnoha dalších. České výtvarné umění bylo dlouho zcela neoprávněně nedoceněno. Až díky významným aukcím a cenám, kterých české umění dosáhlo, se probudil zájem o jeho autory. Vysoké aukční ceny jsou jedním z prvků tvořících respekt k výtvarnému umění.

Jak ovlivňuje zájem o umění současná ekonomická situace?

Velmi podstatně. V současné době, poznamenané zejména vysokou inflací a nejistotou na akciových trzích, je vhodné se poohlížet po alternativních investičních příležitostech, které pomáhají uchovávat a případně i zvyšovat hodnotu peněz. Není proto náhodou, že se všeobecně sběratelské předměty těší ve světě větší oblibě. Za umělecká díla v minulém roce sběratelé a investoři na tuzemských aukcích utratili rekordních 1,46 miliardy korun, přičemž procento prodaných položek a průměrný nárůst oproti vyvolávací ceně byly historicky také vůbec nejvyšší. I když umění není mnohými vnímáno jako investiční aktivum, představuje určitou ochranu proti výkyvům na finančních trzích, které jsou s uměleckým trhem jen velmi slabě korelovány, a ve střednědobém horizontu může být i stabilnější.

A válka na Ukrajině? Stále platí, že se díla ruských autorů přestala prodávat?

Díla ruských umělců se stále neprodávají. Válka na Ukrajině je tak veliký zásah do lidských životů, že sběratelé nebo investoři ruského umění nemají náladu kupovat.

S pandemií se umění začalo ve větší míře prodávat online. Jak digitální svět změnil prostředí aukcí?

Online aukce sice nejsou žádnou novinkou, ale často chybí možnost ověřit pravost díla a někdy i příležitost si nabízené předměty osobně prohlédnout. Je také třeba věnovat pozornost prvotřídnímu zabezpečení důvěrných informací o prodávajících i kupujících a zajištění komfortního průběhu aukce. To vše jsme se snažili obsáhnout, když jsme vytvářeli aukční portál Artslimit. Online či kombinované aukce přitahují dražitele všech věkových kategorií. Nabízí ideální řešení všem, kteří se živě aukce nemohou či nechťejí zúčastnit v sále. Příjemná může také být naprostá anonymita při dražení.

Jak nahlížíte na digitální umění, které nyní představuje velký trend?

V umění vždy vznikaly nové formy, které byly průběžně více či méně přijaty sběratelskou obcí, a není tomu jinak ani dnes. V nedávné historii tak byla akceptována ve světě například fotografie, kinetické umění nebo video art. I v České republice jsou už tato média zastoupena v mnoha velkých soukromých sbírkách. Aktuálně zažívá samozřejmě velký nástup digitální umění v podobě NFT (nezaměnitelné tokeny), jejichž rekordní prodeje jsme mohli vidět před několika měsíci.

Osobně v digitálním umění spatřuji příležitost. Rozšiřují se řady sběratelů o mladší generaci, kterou přitahují nejen „klasické“ formy umění, ale zajímají se také o prodej digitálního umění přes NFT. Ve světě se už definitivně pasovalo do statusu rovnocenného uměleckého směru a není důvod, aby tomu tak v dohledné době nebylo také v Česku.

Vaše galerie dlouhodobě přispívá na charitativní projekty. Letos váš otec dokonce získal ocenění při udělování cen Fóra dárců v kategorii Osobnost filantropie 2022. Prozradíte, jaké projekty jste v letošním roce podpořili?

Charitativní činnost je důležitou složkou naší práce a vážíme si toho, že jsme schopni pomáhat v nejrůznějších oblastech naší společnosti. Již se stalo tradicí, že se řada děl na našich aukcích draží ve prospěch nějaké charitativní či neziskové organizace. Dlouhodobě podporujeme Centrum Paraple, pro něž byla v jarní aukci vydražena částka přesahující jeden a půl milionu korun. Společně s Kunsthalle Praha připravujeme speciální aukci ve prospěch Nadace Bátor Tábor Česká republika, jejímž posláním je zlepšovat životy dětem s rakovinou nebo jinou vážnou nemocí. Na listopadové aukci bude výtěžek z prodeje sady „Pocta legendám“ dvou legendárních pistolí Colt 1911 a CZ 75 věnován Vojenskému fondu solidarity, Nadaci policistů a hasičů a na sbírkový účet Velvyslanectví Ukrajiny v ČR.

GALERIE KODL

O GALERII

Galerie KODL je aukční, prodejní a výstavní síň založená na více než stoleté rodinné sběratelské tradici. Zaměřuje se na nákup a prodej obrazů, kreseb, grafik a plastik českého výtvarného umění 19. a 20. století. Během roku pořádá tematické výstavy a Letní výtvarný salon. Zajišťuje také odborné konzultace, soudněznalecké posudky a expertizy, restaurování či rámování obrazů. Galerie si zakládá na záruce prodávaných uměleckých děl a na maximálně profesionálním přístupu. V čele špičkového týmu odborníků a historiků umění stojí současný vlastník, soudní znalec PhDr. Martin Kodl.

ZAMĚŘENÍ: AUKČNÍ, PRODEJNÍ A VÝSTAVNÍ SÍŇ

SPECIALIZACE A ZAMĚŘENÍ: obrazy a výtvarné umění

POČTY AUKČÍ ROČNĚ: 2

PROVIZE: 20 %

ROČNÍ AUKČNÍ OBRAT: cca 600 mil. Kč

KODL
GALERIE

GALERIE KODL

ADRESA: Národní 7,
110 00 Praha 1

TELEFON: + 420 251 512 728,
+ 420 602 117 440

E-MAIL: galerie@galeriekodl.cz

www.galeriekodl.cz

EK014172-1

KODL GALERIE

KODL – TRADICE OD ROKU 1885

PŘEDAUKČNÍ VÝSTAVA
24. 10. – 26. 11.
Aukce se uskuteční 27. 11. na Žofíně
+ online na artslimit.com

BOHUMIL KUBIŠTA: ZÁTIŠÍ S CITRÓNY, olej na plátně, 1909, 65 x 80 cm
vyvolávací cena: 18 000 000 Kč, odhadní cena: 30 000 000 – 50 000 000 Kč

Tel.: +420 251 512 728, +420 602 117 440
Národní 7, Praha 1 • galerie@galeriekodl.cz

www.galeriekodl.cz

Tahák své večerní aukce Arthouse Hejtmánek zatím tají



FOTO: HN - VÁCLAV VAŠKŮ

Jaká byla prozatím vaše letošní sezona?

Letošní rok můžeme hodnotit jako velice úspěšný. Máme za sebou jednu sálovou zahradní a jednu online aukci. Průměrná prodejnost na aukcích u nás dosahuje takřka devadesáti procent. Na poslední zahradní aukci padlo několik autorských rekordů. Například obraz Jonáš aneb zpět ku kořenům od Libora Vojkůvky se prodal za více než trojnásobek vyvolávací ceny. Cenou 1,86 milionu korun pokořil dosavadní autorovo maximum z loňského roku.

Zátíší se samovarem Emila Filly bylo na vaší letní aukci prodáno za více než 15 milionů korun. Čekali jste takový úspěch?

Vystoupaná cena díla Emila Filly byla patřičná ke skutečnosti, že se jedná o velice kvalitní obraz z autorova vzácného období. Znovu objevený obraz Zátíší se samovarem se dlouho nacházel v soukromé sbírce v Itálii, kde byl naposledy vystaven v roce 1979. Byl namalovaný v Paříži v roce 1914, před malířovým odchodem do Nizozemska.

Nyní ve vaší galerii probíhá prodejní výstava Umění rámu. Co vše je na ní k vidění?

Expozice věnovaná starým obrazovým a zrcadlovým rámcům z dob od renesance do padesátých let 20. století má za cíl poskytnout širší vhled do jejich hlubšího významu v dějinách umění. Na výstavě bylo instalováno přes 300 těchto kusů s vědomím, že jsou výrazem řemeslné zručnosti mistrů minulosti. Ta se projevovala spoluprací truhlářů, řezbářů, pozlacovačů a případně i kovolitců. V jednom případě prázdnou plochu uvnitř obrazových rámců zaplňuje zrcadlo. V jiném je v několika náznacích absence uvnitř rámu narušena třemi digitálními díly od čtyř českých umělců: Kryštofa Brůhy, Michala Škapy a Lukáše Dřevjaného spolu s Janem Sládečkem.

Zmiňujete digitální umění: Budete se na něj zaměřovat více?

Prezentaci digitálního umění jsme započali zcela nově: první z děl je možné vidět na právě probíhající výstavě u nás v galerii. Digitálnímu umění se plánujeme věnovat i v rámci našich aukcí. Díla digitálních umělců by měla náležitě koexistovat vedle současného výtvarného umění. Naším záměrem není tento typ umění vyčleňovat, něco na způsob sekce sui generis (latinsky „svého druhu“ – pozn. red.), přesto chápeme, že je nutné vynaložit čas na postupné seznámení se s tímto novým médiem, které vstupuje na trh specifickým způsobem, tedy přes technologii NFT (nezaměnitelný token – pozn. red.). V galerii vznikl i nový podzemní prostor, který, byť je relativně malý, by měl do budoucna sloužit jako místo určené právě k prezentaci digitálních děl a světelných objektů od českých multimediálních umělců.

PO ÚSPĚŠNÉM ZAČÁTKU SEZONY SE ARTHOUSE HEJTMÁNEK PŘIPRAVUJE NA AUKČNĚ NABITÝ PODZIM. „JEŠTĚ NEMOHU PROZRADIT HLAVNÍ „TAHÁK“ LETOŠNÍ VEČERNÍ AUKCE. MOHU JEN SDĚLIT, ŽE SE LZE TĚŠIT NA DÍLA OD JIŘÍHO TRNKY, JIŘÍHO KOLÁŘE ČI SBÍRKU DĚL FRANTIŠKA TAVÍKA ŠIMONA,“ ŘÍKÁ MAJITEL AUKČNÍHO DOMU TOMÁŠ HEJTMÁNEK.

Co nabídnete ve své podzimní aukci?

Moment překvapení se v případě letošní večerní aukce příliš neliší od těch minulých, kdy mimořádná díla přicházela takřka na poslední chvíli. Kolekce významných výtvarných a starožitných děl se již několik měsíců dává dohromady, ještě však nemohu prozradit hlavní „tahák“ této aukce. Tajemstvím není, že je možné těšit se na díla od Jiřího Trnky, Jiřího Koláře či sbírku děl Františka Tavíka Šimona. Sběratele umění pak zvu na naši, v pořadí již šestou, online aukci, která se koná 14. října. Vyznáčuje se pestrout nabídkou děl vyvolávaných na velmi nízkých cenách.

ARTHOUSE HEJTMÁNEK

O GALERII

Arthouse Hejtmánek, galerie a aukční dům, se nachází v pražském Bubenči v domě ze 17. století, který majitelé – Marie a Tomáš Hejtmánkové – rekonstrukcí probudili z dlouhého spánku opět k životu. Společně s přilehlou zahradou slouží jako důstojný domov pro umění, starožitnosti a design. Najdete zde krásné věci, kterými se většina lidí ráda obklopuje a sbírá je od nepaměti.

ZAMĚŘENÍ: AUKČNÍ DŮM A GALERIE

SPECIALIZACE A ZAMĚŘENÍ: výtvarné umění, starožitnosti a design

POČTY VÝSTAVNÍCH/AUKČNÍCH AKCÍ ROČNĚ: 1/4

PROVIZE OD NAVRHOVATELE/PRODÁVÁJÍCÍHO: 15 %

PROVIZE OD DRAŽITELE/KUPUJÍCÍHO: 24 %

ARTHOUSE HEJTMÁNEK

ARTHOUSE HEJTMÁNEK,
GALERIE A AUKČNÍ DŮM S. R. O.

ADRESA: Goetheho 17/2,
160 00 Praha 6 – Bubeněč

TELEFON: +420 734 311 861,
+420 737 815 758

E-MAIL: info@arthousehejtmank.cz

www.arthousehejtmank.cz

ARTHOUSE HEJTMANEK



JIŘÍ TRNKA / BALETNÍ SCÉNA / VEČERNÍ AUKCE 2022 / Vytvářací cena: 350 000 Kč

VEČERNÍ AUKCE

VÝTVARNÉ UMĚNÍ / STAROŽITNOSTI / DESIGN

ČTVRTEK 8. PROSINCE OD 18 HODIN

WWW.ARTHOUSEHEJTMANEK.CZ

GOETHEHO 2, 160 00 PRAHA 6 – BUBENEČ

EK014207-2

FILATELIE | FLAŠKA

EK014664-2

O GALERII / AUČNÍ SÍNÍ

Filatelie Flaška je aukční firma, která pořádá aukce v reálném čase pomocí online dražby či možnosti dražby po telefonu obdobně jako na sálových aukcích.

Zaměřuje se pouze na poštovní známky z celého světa a v aukcích se objevují především nejvzácnější československé známky.

Nabízíme kompletní servis od poradenství, zprostředkování znaleckých posudků po privátní prodej.

ZAMĚŘENÍ: POŠTOVNÍ ZNÁMKY

POČTY VÝSTAVNÍCH/AUČNÍCH AKCÍ ROČNĚ: 4

PROVIZE OD NAVRHOVATELE/PRODÁVÁJÍCÍHO: 0–15 %

PROVIZE OD DRAŽITELE/KUPUJÍCÍHO: 16,94 %

PETR FLAŠKA | PRAHA

FILATELIE PRAHA S.R.O.

ADRESA: Sokolská 1605/66, 120 00 Praha 2

TELEFON: +420 723 344 415

E-MAIL: info@filatelie-flaska.cz

www.filatelie-flaska.cz

FILATELIE

PETR FLAŠKA | PRAHA

Pořádání aukcí
poštovních známek

filatelie-flaska.cz

EK014664-1

RESPEKT
SPECIÁL

17 ROZHOVORŮ s ženami,
které jsou první lize politiky,
novinářky, vědy, architektury...

114 stran jen za 99 Kč

na stáncích, webu Respekt.cz

nebo v naší aplikaci, kde jsou vybrané
texty dostupné také v audioverzi

Objednávejte na respekt.cz/special-zeny

EK014703

DEPOSITORY EVOLUTION

KURÁTORSKÝ VÝBĚR PŘEDNÍCH ČESKÝCH UMĚLCŮ A DESIGNÉRŮ ZASTUPOVANÝCH GALERIÍ KVALITÁŘ MŮŽETE NYNÍ VIDĚT DO POLOVINY LISTOPADU.



JAKUB BERDYCH KARPELIS
JANA BERNARTOVÁ
JAN DOTŘEL
PETR DUB
EVA EISLER
MILAN HOUSER
ANNA JOŽOVÁ

ADAM KAŠPAR
JULIE KOPOVÁ
JAN KOVÁŘÍK
JIŘÍ MATĚJŮ
TOMÁŠ MEDEK
IVAN PINKAVA
JOHAN PERTL

JAN POUPĚ
ONDŘEJ PŘIBYL
ANTONIE STANOVÁ
BENEDIKT TOLAR
VLADIMÍR VĚLA

— AUKČNÍ DŮM —
ZEZULA

Privátní prodej

Jsmo otevřeni Vaším individuálním přáním
a požadavkům.



Thomas de Quincey, Josef Čapek,
Levana a matky žalu, Stará říše, 1927.



Josef Sudek, *Zátiší podle Carravaglia*, 1956

Aukce

Umění na papíře: 16. října 2022



www.aukcni-dum-zezula.cz

aukce@papilio.cz

543 215 704

Aukční dům Zezula, s. r. o.

Hlinky 59 /142c

603 00 Brno